

KOERSDOCUMENT

CIRCULAIR WADDINXVEEN

Op weg naar een circulaire economie

COLOFON

IN OPDRACHT VAN:

De Gemeente Waddinxveen

ONDERZOEKSTEAM

Daniel Bieckmann
Roos Bernson
Jorrit Vervoordeldonk

GRAFISCH ONTWERP

Svetlana Lezina
Marta Sierra García

Met dank aan de lokale ondernemers en
medewerkers voor hun bijdrage



INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting	4
01. INTRODUCTIE	8
02. CONTEXTANALYSE GEMEENTE WADDINXVEEN	14
03. CIRCULAIRE DOELEN	21
04. ACTIERICHTINGEN CIRCULAIR WADDINXVEEN	36
Bronnen	81

MANAGEMENTSAMENVATTING

De Gemeente Waddinxveen wil de Duurzaamheidsvisie 2015-2025 herzien. Het document wat voor u ligt, beschrijft de koers richting een circulaire economie. Dit koersdocument zal worden gebruikt als input voor het nieuwe Koersdocument Duurzaamheid.

VISIE VOOR EEN CIRCULAIR WADDINXVEEN IN 2050

In 2050 is een circulaire economie de norm in Waddinxveen: van demontabele gebouwen van natuurlijke materialen tot het maken van waardevolle producten van overgebleven grondstoffen.

De gemeente geeft het goede voorbeeld: ze koopt circulair in en ontwikkelt een circulaire gebouwde omgeving. Ze ondersteunt en stimuleert bewoners en ondernemers om zowel circulair als duurzaam te leven. Bewoners in Waddinxveen begrijpen circulariteit

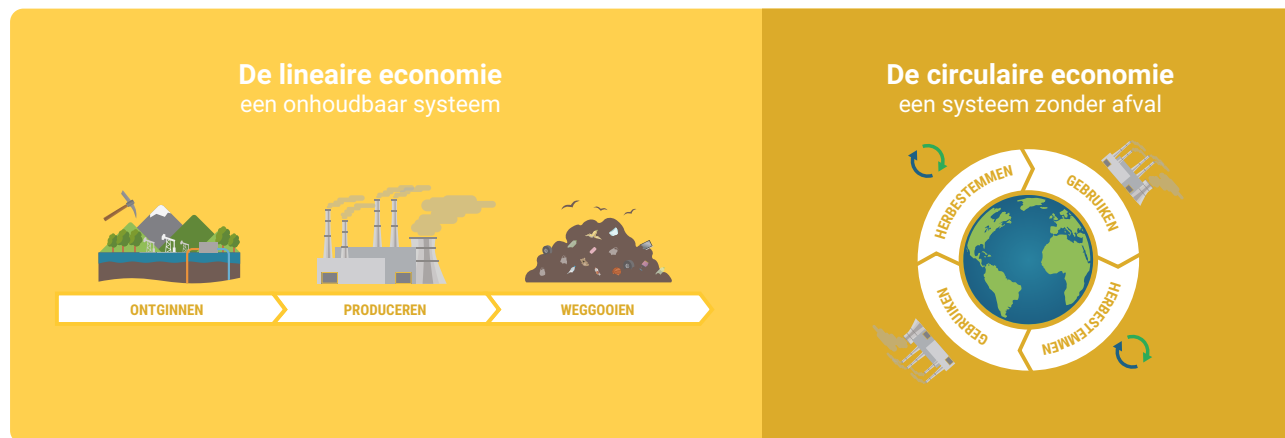
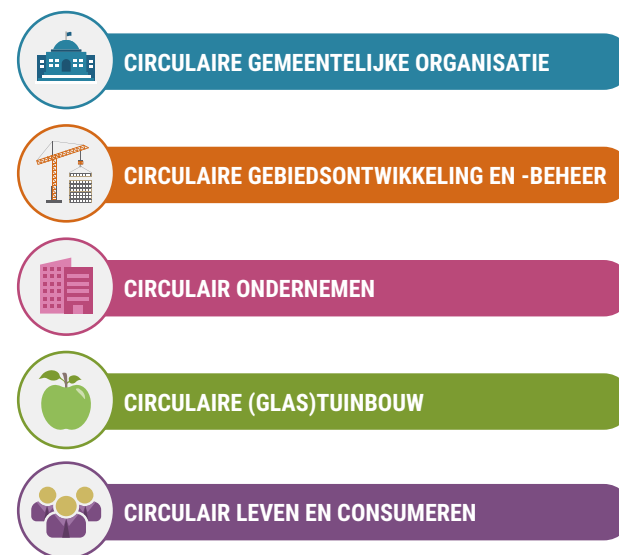
en gebruiken circulaire principes in hun dagelijks leven. Bewoners gebruiken circulaire faciliteiten zoals Repair Café's en kringloopwinkels om spullen van hoge kwaliteit her te gebruiken. Dit wordt hen vanaf jongs af aan al meegegeven via onderwijstrajecten waarin lokale circulaire initiatieven worden opgezet en ondersteund.

Lokale ondernemers bieden een breed scala aan circulaire producten en stimuleren bewoners om voor duurzamere producten te kiezen. Ook de grotere maakindustrie in en rondom Waddinxveen draagt hieraan bij. Op de aanwezige vrije (bedrijventerrein) ruimte in Waddinxveen wil de gemeente zoveel mogelijk nieuwe bedrijven vestigen die expliciet functioneren volgens de waarden van een circulair economisch systeem, in balans met lokale en mondiale ecosystemen. Waddinxveen werkt intensief samen met haar lokale maakindustrie om tot circulaire verdienmodellen te komen. De gemeente neemt een

faciliterende en stimulerende rol in en zorgt voor een optimale samenwerking met ondernemers en andere koplopers.

KERNTHEMA'S CIRCULAIR WADDINXVEEN 2050

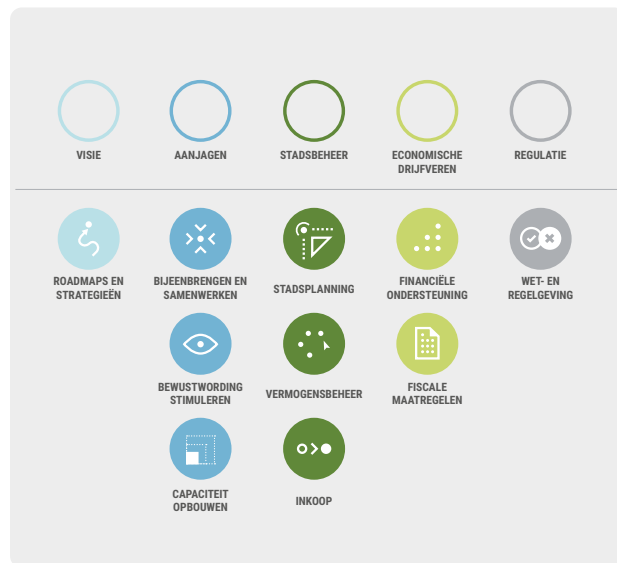
Aan de hand van de beleidsanalyse en inzichten uit de interviews met gemeentelijke werknemers en ondernemers zijn vijf focusthema's gekozen:



DE GEMEENTELIJKE ROLLEN

De gemeente kan verschillende rollen innemen en instrumenten gebruiken om de transitie te versnellen. Bijvoorbeeld een faciliterende rol in het samenbrengen van belangrijke partijen. Hardere instrumenten zie je in het verplichten van circulaire ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

Interviews met medewerkers van gemeente Waddinxveen laten zien dat momenteel de rol van de gemeente faciliterend en ondersteunend is (visievorming en aanjagen). Dit koersdocument en het nieuwe Koersdocument Duurzaamheid leggen een strategische en politieke basis voor een circulaire economie in Waddinxveen. De gemeente neemt een actieve, faciliterende en stimulerende rol in om circulariteit met haar eigen beschikbare instrumenten en daarbuiten aan te jagen. Hierbij maakt ze waar mogelijk gebruik van de hardere instrumenten als stadsbeheer en wet- en regelgeving.



KOERSEN

Aan de hand van de achtergrondanalyse zijn per thema specifieke koersrichtingen geïdentificeerd die verder richting geven aan het circulaire beleid. Deze koersen zijn in het diagram hieronder weergegeven.

DOELEN

Duidelijke doelen geven richting aan beleid en een focus op de transitie naar een circulaire economie. De kennis over een circulaire economie staat nog aan het begin, daarom zou het goed zijn de richtingen flexibel te houden. Een eerste stap is gezet door voor elk van de thema's en geformuleerde actierichtingen een reeks aan circulaire doelen op te stellen die een pad schetsen naar een circulaire economie in 2050.

ACTIERICHTINGEN

Na verschillende analyses is een lijst met 36 actierichtingen opgesteld. Deze actierichtingen kunnen de gemeente Waddinxveen helpen in de transitie naar een circulaire economie. De actierichtingen worden bekeken vanuit de rol van gemeente Waddinxveen, maar focussen zich ook op andere belangrijke spelers als ondernemers, bewoners en publieke instellingen. De selectie van actierichtingen maakt gebruik van diverse instrumenten die gemeente Waddinxveen kan inzetten. Elke actierichting is ook gekoppeld aan een korte termijn (2023), middellange termijn (2025) of een langere termijn (2030).



ACTIERICHTINGEN (SAMENVATTING)



GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

1	Gemeentebreed kennistraceit circulaire economie
2	Uitwerken circulaire verantwoordelijkheden per beleidsthema
3	Communicatiecampagne circulaire ambities
4	Inzicht verkrijgen in de voetafdruk en grondstofstromen van de eigen organisatie
5	Circulair inkopen in facilitair domein
6	Pilot Total Cost of Ownership (TCO) aankopen
7	Versterken regionale samenwerking omtrent circulaire economie
8	Verduurzamen publieke instellingen in Waddinxveen



GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

9	Opstellen handboek circulaire gebiedsontwikkeling en -beheer
10	Opstellen circulaire criteria in de GWW
11	Circulair inkopen van maatschappelijk vastgoed
12	Circular inkoop en beheer openbare ruimte
13	Verplichten materialenpaspoort bij alle nieuwbouw
14	Pilot & institutionalisering circulaire gebiedsontwikkeling De Dreef
15	Maken circulaire prestatieafspraken met Woonpartners
16	Pilot demontabele houtbouw
17	Stimuleren lokaal circulair bouwcluster



CIRCULAIR ONDERNEMEN

18	Opzetten sectorspecifieke afspraken omtrent duurzaamheidsaspecten (convenant)
19	Organiseren regionale innovatietafels
20	Aanbieden circulaire bedrijfsscan of ontwikkeltraject
21	Vergroten inzicht in materiaalstromen lokale maakindustrie
22	Stimuleren (online) deelplatform lokale bedrijventerreinen
23	Circulaire gronduitgifte voor nieuwe bedrijven
24	Opstellen circulair gemeentelijk loket
25	Uitbreiden circulaire arbeidsplaatsen voor mensen met afstand tot de Arbeidsmarkt
26	Opzetten van regionale circulaire start-up incubator



CIRCULAIRE (GLAS) TUINBOUW

- | | |
|----|--|
| 27 | Lokale (glas)tuinbouwbedrijven ondersteunen met circulaire leertrajecten |
| 28 | Faciliteren innovatietafels circulaire (glas)tuinbouw |
| 29 | Pilot hoogwaardige verwerking organisch afval |
| 30 | Vergroten aanbod regionaal geproduceerd voedsel |



CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

- | | |
|----|---|
| 31 | Opleiden 'Circulaire coaches' |
| 32 | Uitlichten circulaire initiatieven |
| 33 | Evalueren en stimuleren deelconcepten |
| 34 | Informatiecampagne circulaire levensstijl |
| 35 | Uitwerken raakvlak circulaire economie en beleid sociaal domein |
| 36 | Verbeteren stadsbrede infrastructuur voor lenen en hergebruik. |



INTRODUCTIE 01

HOOFDSTUK 01

HOOFDSTUK 02

HOOFDSTUK 03

HOOFDSTUK 04





01. INTRODUCTIE

INPUT VOOR CIRCULAIR BELEID WADDINXVEEN

Gemeente Waddinxveen erkent de nood om de economie anders in te richten en zet zich in voor een circulaire economie. In het nieuwe Economische Koersdocument wordt circulaire economie als een van de zeven focusthema's benoemd die het beleid vormgeven.¹ Daarnaast is gemeente Waddinxveen bezig met het vernieuwen van de Duurzaamheidsvisie² tot een nieuw Koersdocument Duurzaamheid. Dit document focust op de thema's circulaire economie, klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit.

Dit Koersdocument Circulair Waddinxveen dient als basis om de transitie naar een duurzame economie in de komende jaren vorm te geven. Daarnaast wordt het document gebruikt als input voor het nieuwe Koersdocument Duurzaamheid. Het Koersdocument Circulair Waddinxveen gebruikt bestaande inzichten en nieuwe lessen getrokken uit interviews en werksessies met lokale werknemers en bedrijven **(hoofdstuk 2)**. Vervolgens stelt het document een serie aan concrete circulaire doelen voor, voor elk van de vijf thema's **(hoofdstuk 3)**. Tot slot worden concrete actierichtingen voorgesteld om op korte termijn stappen te gaan zetten in de transitie naar een circulaire economie **(hoofdstuk 4)**.



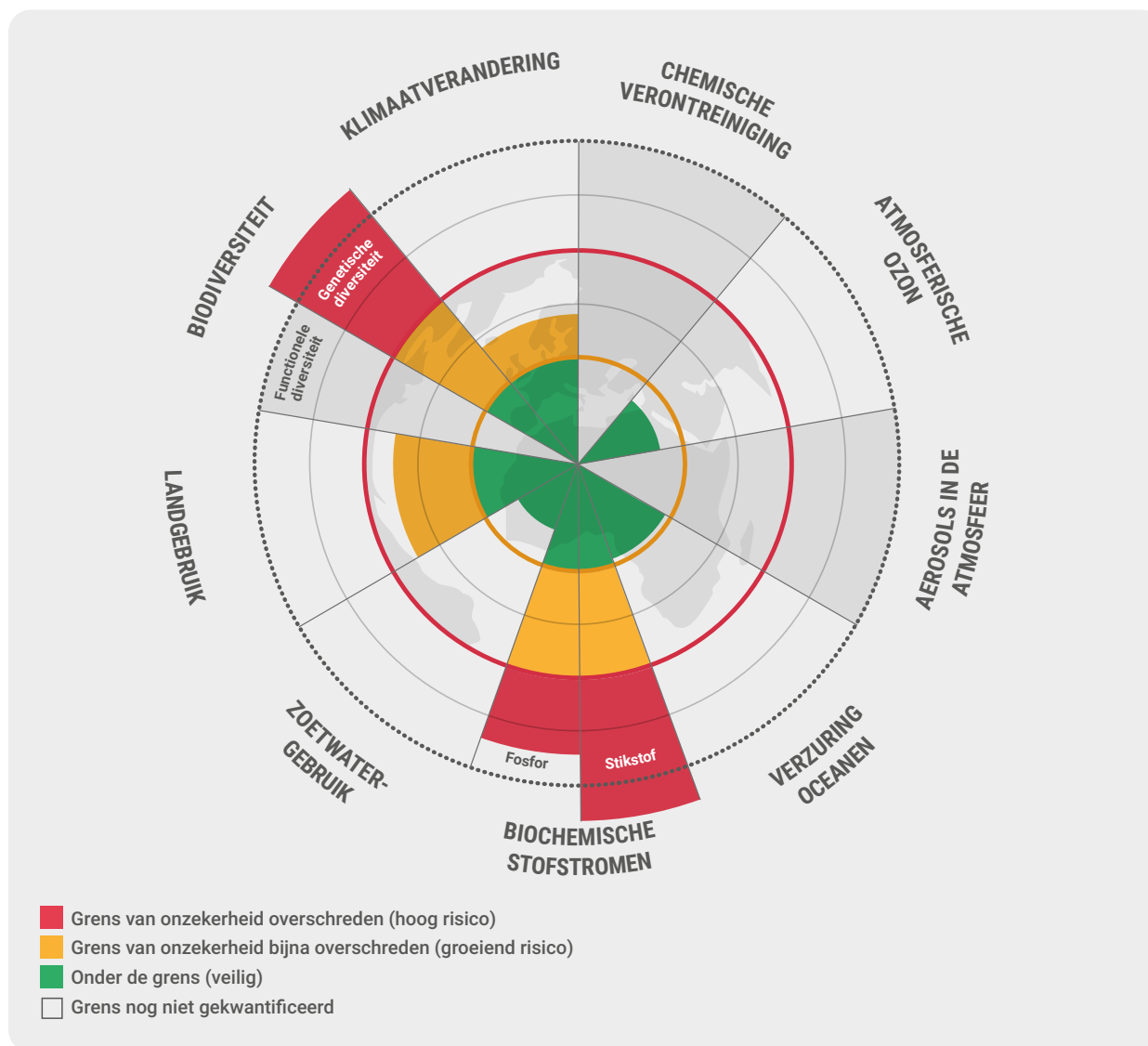
DE LINEAIRE ECONOMIE: EEN ONHOUDBAAR SYSTEEM

De transitie naar een nieuwe, veerkrachtige economie is hoognodig. 1970 was het laatste jaar waarin de mens evenveel grondstoffen gebruikte als de planeet in één jaar kon aanvullen;³ de zogenoemde Earth Overshoot Day viel toen op 31 december. Sindsdien is valt deze dag steeds vroeger in het jaar: in 2019 verschoof Earth Overshoot Day al naar 29 juli en hadden we in december eigenlijk 1.75 aardes nodig om al onze grondstoffen te leveren.

De mens gebruikt dus meer grondstoffen en energie dan de aarde kan geven. We winnen energie en grondstoffen uit eindige en fossiele bronnen, om ze vervolgens te verbruiken in plaats van ze te hergebruiken of te recyclen. Deze manier van consumeren van grondstoffen zet het ecologisch functioneren van de planeet onder druk. Het model van de 'planetaire grenzen' beschrijft negen belangrijke grenzen die niet overschreden mogen worden om het leven op aarde te beschermen.

Met betrekking tot de onderwerpen biodiversiteit en biochemische stofstromen hebben we **al een grens van onzekerheid overschreden** en is er hoog risico op definitieve schade. Voor andere onderwerpen, zoals landgebruik en klimaatverandering, naderen we deze definitieve grenzen.

Het is een grote uitdaging voor ons allen om ervoor te zorgen dat ons economisch systeem binnen de grenzen van de planeet blijft en bijdraagt aan haar leefbaarheid. Dit vraagt om een nieuwe manier van denken waarbij grondstoffen niet langer verloren gaan en we een economie ontwerpen die bijdraagt aan de veerkracht en draagkracht van onze planeet: een circulaire economie.



Figuur 1: De planetaire grenzen opgesteld door het Stockholm Resilience Center. Bron: Steffen et al., Planetary Boundaries: Guiding human development on a changing planet, Science, 16 januari 2015. Ontwerp: Globaia.

NAAR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

De huidige economie wordt gekenmerkt door haar korte gebruik van grondstoffen. Ruwe materialen worden gewonnen, gebruikt en aan het eind van de levenscyclus zo afgedaan dat deze niet meer kwalitatief bruikbaar zijn (bijvoorbeeld door verbranding). De winning, productie, het gebruik en het einde van grondstoffen hebben hun eigen impact die bijdraagt aan het bereiken van de planetaire grenzen.

In een fundamenteel duurzame economie wordt gebruik gemaakt van herbruikbare energie en worden grondstoffen in de kringloop gehouden.

Producten en materialen worden zo ontworpen dat ze bij einde gebruik makkelijk hergebruikt of gerepareerd kunnen worden, om waardeverlies te verkleinen en grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken.

Een circulaire strategie is een middel tot een doel: minder materiaalgebruik en kwalitatief (her)gebruik van materialen om de druk op het ecologisch systeem te verlagen. Hierbij wordt rekening gehouden met een socio-economische basis voor iedereen.

Het gebruiken van circulaire criteria kan leiden tot een serie aan positieve impacts. De circulaire economie en minder grondstofgebruik is hierbij geen doel op zichzelf. Belangrijk is de druk op de planeet die dit gebruik veroorzaakt in de vorm van CO₂-uitstoot, toxiciteit, gebruik van land en water, en de risico's voor leveringszekerheid.⁴ Het verlies van grondstoffen heeft bovendien enorme economische nadelen en het terugwinnen van grondstoffen kan bijdragen aan nieuwe economische activiteit, innovatie en banen.⁵



Figuur 2: Van de lineaire economie naar de circulaire economie. Bron: Metabolic.

HET DONUTMODEL: SOCIAAL EN ECOLOGISCH WELZIJN

Naast aandacht voor de planetaire grenzen, willen we werken aan een economie die maatschappelijk geluk aanmoedigt. Het donutmodel biedt een kader voor het ontwerpen van een fundamenteel duurzame economie waarin we de balans zoeken **tussen menselijke behoeften en de ecologische draagkracht van onze planeet.**⁶ Het model geeft dit economisch systeem weer in de vorm van een donut. De binnenkant van de donut focust op toegankelijkheid: iedereen moeten toegang hebben tot de basis voor een gelukkig en zinvol leven, zoals voedsel, energie, een gezonde leefomgeving en sociaal contact. Helaas hebben wij als mens geen toegang tot oneindige grondstoffen die deze basisbehoefte mogelijk maken. De buitenkant van de donut geven daarom de ecologische grenzen van de aarde weer. Het model noemt hier thema's als klimaatverandering, verzuring van de oceanen, luchtvervuiling en toegang tot drinkwater.

Onze uitdaging is ervoor te zorgen dat de economie binnen de cirkel van deze donut blijft, waardoor niemand tekort komt en we de grenzen van ons ecologisch systeem niet overschrijden.



Figuur 3: Het donutmodel biedt een kader voor een fundamenteel duurzame economie, waarin wordt voldaan aan sociale basisbehoeften zonder de grens van de planeet te buiten te gaan. (Raworth, 2017).

DE CIRCULAIRE ECONOMIE IN NEDERLAND

Nederland wil in 2050 volledig circulair zijn. Als tussenstap staat het doel om in 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken. De Rijksoverheid heeft in 2016 het Rijksbreed Programma Nederland Circulair 2050 ingezet om dit doel te beschrijven.⁷ In het Grondstoffenakkoord van 2017 zijn er daarna afspraken vastgelegd tussen de overheid en zo'n 180 partijen in Nederland om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. Ook zijn vijf transitieagenda's opgezet, die de nodige stappen vormgeven vanuit een sectoraanpak. Er is gekozen voor vijf sectoren en ketens die belangrijk zijn voor de economie maar ook het milieu belasten.

De vijf transitieagenda's zijn:

DE ROL VAN STEDEN IN DE TRANSITIE

Steden vormen het kloppend hart van de samenleving: ze zijn het centrum van economische activiteit, creativiteit en biedt woongelegenheid voor het grootste deel van de bevolking. Steden zijn aanjagers van productiviteit en innovatie, maar ook van consumptie en emissies. Ze gebruiken slechts 3% van het aardoppervlak, maar consumeren meer dan 75% van de grondstoffen wereldwijd.⁸ In Nederland woont zelf meer dan 90% van onze bewoners in steden. Zo hebben steden de mogelijkheid, maar ook de verantwoordelijkheid om de leiding te nemen in de transitie naar een duurzame economie.

GEMEENTE WADDINXVEEN

Waddinxveen is met ongeveer 30.000 inwoners een gemeente van gemiddelde grootte in Nederland. In vergelijking tot grote steden als Amsterdam en Rotterdam, heeft de gemeente Waddinxveen minder budget om circulaire innovatie te voeden. De kleinere bedrijfsvoering maakt het echter ook mogelijk sneller te handelen, en snel impact te maken. Een verandering van het gedachtegoed van een enkele medewerker kan tot een grote impact leiden. Uiteindelijk is de transitie naar een circulaire economie een verandering op systeemniveau die vanaf alle punten moet worden ingezet. Gemeente Waddinxveen pakt daarom haar verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een duurzame, eerlijke maatschappij.





CONTEXTANALYSE GEMEENTE WADDINXVEEN

02

02. ACHTERGRONDANALYSE GEMEENTE WADDINXVEEN

EEN KLEINSTEDELIJKE ECONOMIE

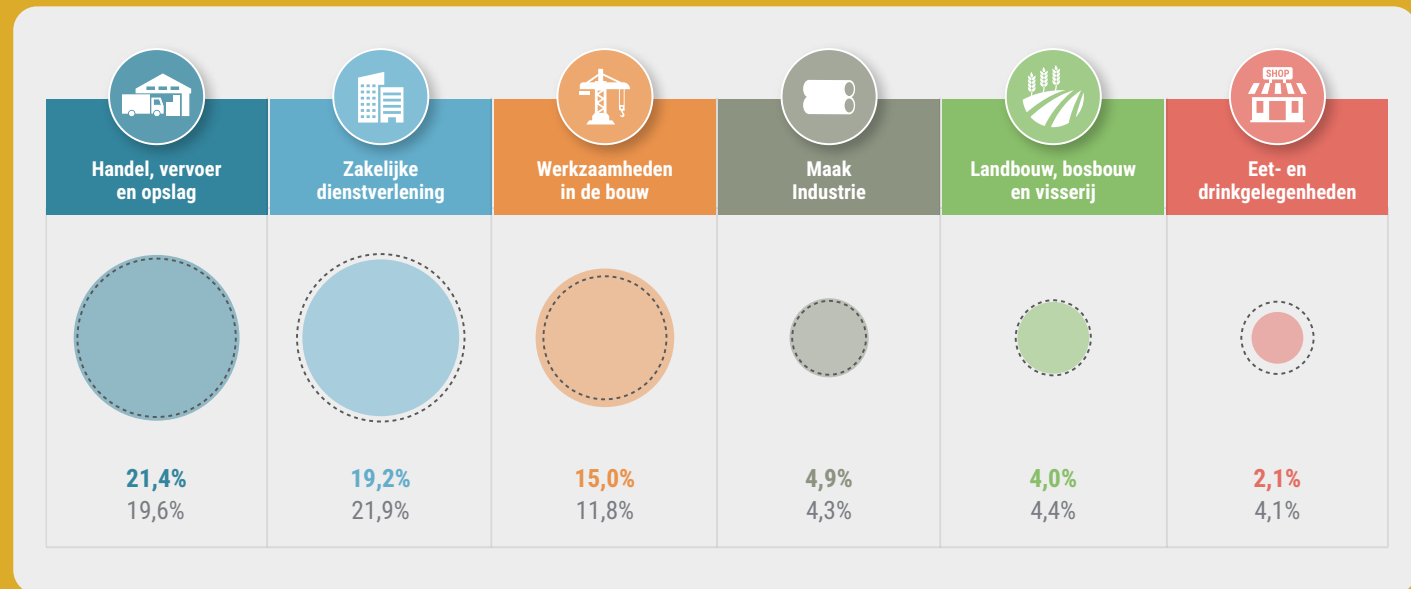
Met haar ruim 30.000 inwoners (2021) is Waddinxveen een kleinstedelijke gemeente met een gevarieerde economie. Een 'ondernemend dorp tussen de steden'. Waddinxveen is bezig met vraagstukken rondom stedelijke groei en ontwikkeling en heeft enkele onderwijs- en kennisinstellingen zoals de Bouwacademie en het Coenecoop College. De gemeente heeft daarnaast bedrijventerreinen en (glas)tuinbouw. Het economisch profiel van Waddinxveen (naar aantal bedrijfsvestigingen per sector) ligt in lijn met het gemiddelde van Nederland. Materiaalintensieve sectoren zoals maakindustrie, de bouw en (glas)tuinbouw zijn ook aanwezig binnen de gemeente.

REGIONALE (GLAS)TUINBOUW

In het westen van gemeente Waddinxveen ziet men veel (glas)tuinbouwkassen, als onderdeel van Nederlandse karakteristieke regionale (glas)tuinbouwsector. Regionaal lopen al onderzoeken naar de mogelijkheden voor circulaire economie in de (glas)tuinbouwsector.

Circulaire kansen zitten vooral in de grote hoeveelheden organisch afval, het plastic gebruik in de sector en de waterkringlopen voor de productie.⁹

Figuur 4: Overzicht aantal vestigingen per sector in gemeente Waddinxveen ten opzichte van het landelijk gemiddelde.



TOP 15 GROEIGEMEENTEN TOT 2035

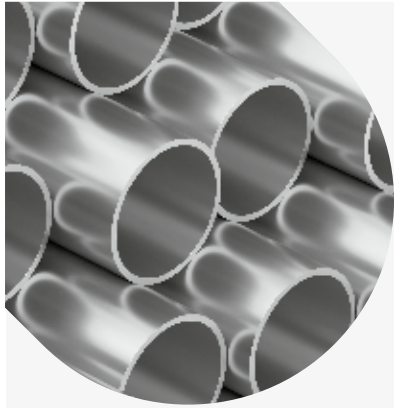
Gemeente Waddinxveen is afgelopen jaren sterk gegroeid: het inwonersaantal nam in de periode 2016-2021 toe met 17%, en het aantal bedrijven in dezelfde periode zelfs met 42%.¹⁰ Het Centraal Planbureau voor de Statistiek (CBS) verwacht dat deze groei de komende jaren verder toeneemt.

Gemeente Waddinxveen is volgens de laatste voorspelling landelijk een van de top 15 van groeigemeenten tot 2035, met een verwachte bevolkingsgroei van 18%.

De gemeente staat dus in komende jaren voor een grote bouwopgave, wat samen gaat met grote materiaalstromen. Dit biedt kansen voor het inzetten van circulaire strategieën. Ook kan de gemeente circulaire criteria meenemen in de gronduitgifte van de reeds beschikbare bedrijventerreinruimte, om circulariteit van de terreinen te stimuleren.

INZICHT IN REGIONALE MATERIAALSTROMEN

De grootste materiaalstromen in regio West-Holland (provincie Noord-Holland en Zuid-Holland) zijn al in kaart gebracht. Enkele stromen hebben hierin veel impact, zowel op het gebied van grondstoffenconsumptie als reststromen.



GRONDSTOFFENCONSUMPTIE

Voedingswaren vormen een grote, constante stroom binnen de regio, en gaan daarnaast ook gepaard met een grote geassocieerde klimaatimpact. De regio kent een grote bouwopgave wat ook zorgt voor een grote materiaalvraag, voornamelijk naar mineralen en staal. Er is weinig inzicht in consumptiegoederen en geassocieerde impact.

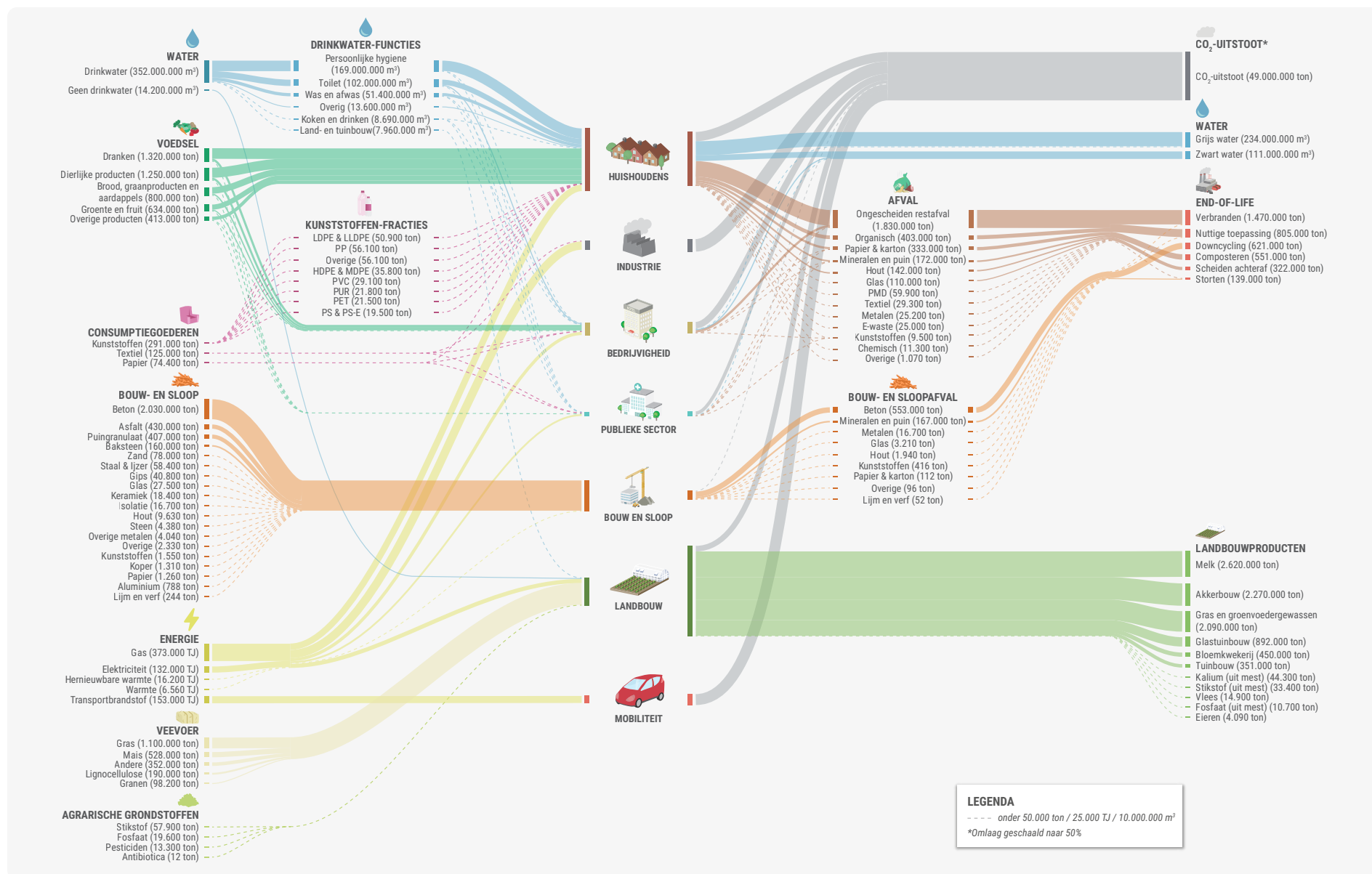


RESTSTROMEN

In de gehele regio worden veel reststromen verbrand, en worden bouwmaterialen vaak nog laagwaardig gerecycled ("downcycling"). De regio produceert op grote schaal landbouwgoederen, grotendeels voor export naar het buitenland.



Op de volgende pagina worden de materiaalstromen door de regio West-Holland weergegeven in een Sankey-diagram. Hierin zien we de materiaalstromen door de regio weergegeven in lijnen: een dikkere lijn staat voor een grotere hoeveelheid materiaal. We lezen het diagram van links naar rechts en krijgen zo inzicht in welke materialen gebruikt worden, door wie, en wat er na gebruik met de materialen gebeurt.



Figuur 5: Deze afbeelding toont de verschillende materiaal-, water- en energiestromen voor de regio West Holland (provincie Noord-Holland en provincie Zuid-Holland).

OPHALEN INZICHTEN IN DE GEMEENTE

Om dit koersdocument nauw aan te laten sluiten bij reeds lopende initiatieven, knelpunten en kansen is een reeks interviews gehouden met medewerkers van gemeente Waddinxveen. Hierin werd gezamenlijk geëvalueerd hoe het onderwerp van de circulaire economie afgelopen jaren naar voren is gekomen in ieders werkzaamheden en waar kansen liggen om stappen te zetten. Er is gesproken met mensen werkzaam op de volgende onderwerpen:



Inkoop



Vastgoed



Reststromen



Economie



Sociaal domein



Team duurzaamheid

Daarnaast is gesproken met lokale ondernemers over hun activiteiten, ambities, behoeften en ervaring met circulair ondernemerschap.

BEVINDINGEN INTERVIEWS

De circulaire economie is steeds meer aanwezig binnen gemeente Waddinxveen. Afgelopen jaren is er in verschillende projecten aan de slag gegaan met circulaire concepten. Dit gebeurde nog voornamelijk op projectbasis en vanuit intrinsieke motivatie.

Vanuit de interviews kwam naar voren dat een duidelijk beleidskader waarin circulaire ambities zijn vastgelegd nog ontbreekt. Circulaire economie wordt gezien als een onderwerp wat indien mogelijk kan worden meegenomen, maar wordt snel losgelaten indien het tot meerkosten leidt.

Binnen de gemeentelijke organisatie wordt aangegeven dat er een gebrek aan kennis op het gebied van circulaire economie is. Medewerkers weten niet hoe zij het onderwerp in hun eigen activiteiten mee kunnen nemen, en ontbreken aan de tijd, urgentie en middelen om deze kennis op eigen initiatief op te bouwen.

Met betrekking tot de bouwsector lopen er enkele projecten waarin circulaire economie een belangrijke plaats inneemt. Zo wordt in de bouw van de Sporthal gestuurd op een lage klimaatimpact van materialen en demontabiliteit, en worden er in gebiedsontwikkeling De Dreef circulaire criteria meegenomen.

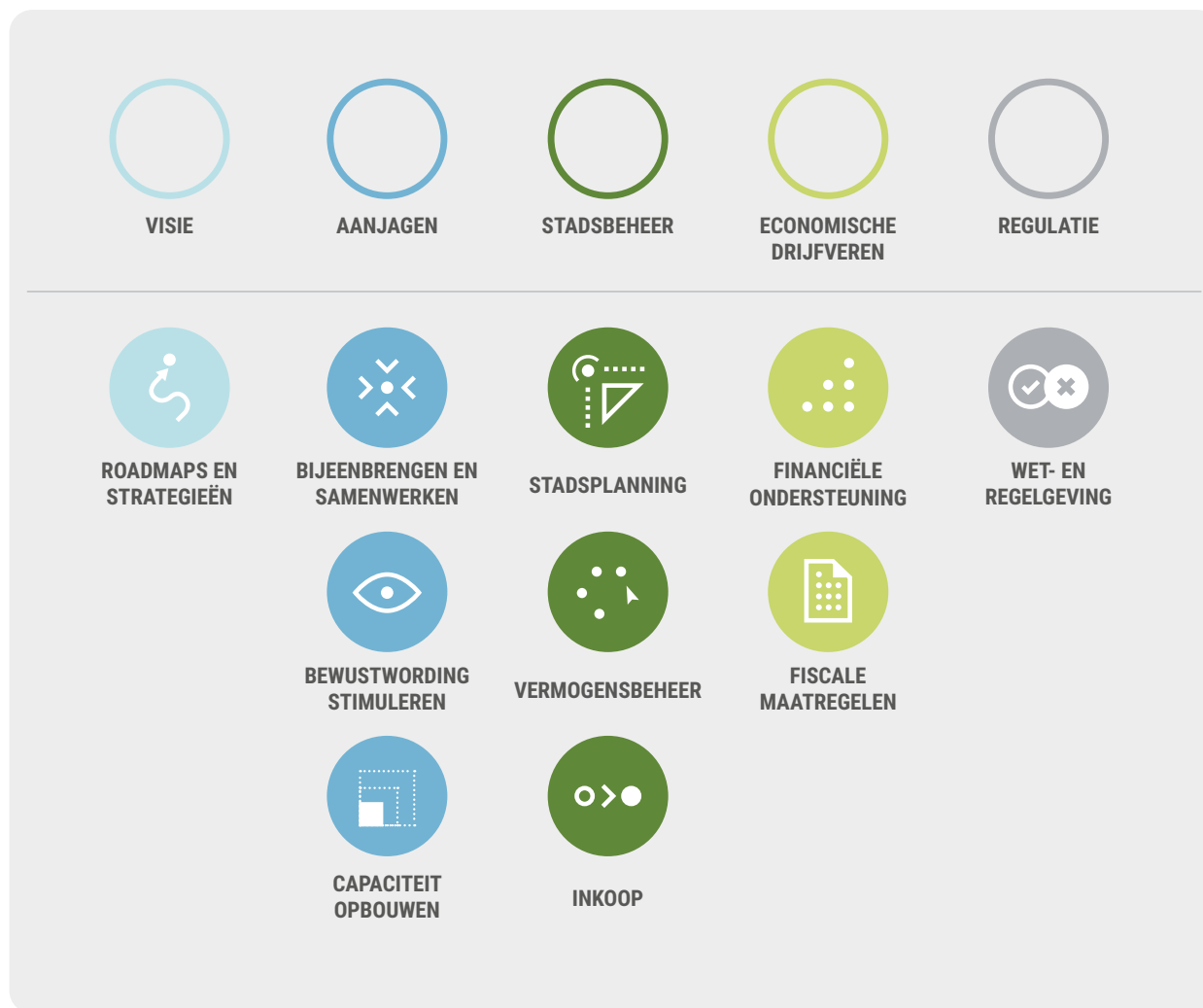
Verschillende bedrijven in Waddinxveen houden zich bezig met het onderwerp circulaire economie. Dit komt veelal vanuit intrinsieke motivatie om bij te dragen aan het welzijn van maatschappij en natuur, en wordt gestimuleerd door mogelijke verbeteringen van de concurrentiepositie nu en in de toekomst. Er is gering samenwerking tussen bedrijven en de gemeente of bedrijven onderling.

Onder bewoners in Waddinxveen is momenteel weinig bewustzijn rondom het onderwerp circulaire economie. Er valt winst te behalen om bewoners beter te betrekken bij en informeren over de transitie naar een circulaire economie.

HANDELINGSPERSPECTIEF GEMEENTE WADDINXVEEN

De gemeente heeft verscheidene rollen die zij kan innemen om de transitie te versnellen, en heeft daarbij verschillende beleidsinstrumenten die ze kan toepassen (zie figuur hiernaast). Deze variëren van zachtere instrumenten waar de gemeente meer een faciliterende rol inneemt (bv. In het bijeenbrengen van relevante partijen) tot hardere beleidsinstrumenten (zoals het verplichten van circulaire ontwikkelingen in wet- en regelgeving). Een combinatie van verschillende instrumenten kan samen de complexe maatschappij in beweging zetten richting een circulaire economie.

Uit de interviews met medewerkers van gemeente Waddinxveen kwam naar voren dat momenteel voornamelijk ingezet wordt op de zachtere beleidsinstrumenten (visievorming en aanjagen). In dit koersdocument en het nieuwe Koersdocument Duurzaamheid wordt een strategisch en politiek fundament gelegd voor circulaire economie in Waddinxveen. Daarnaast kan in de komende jaren in toenemende mate gebruik worden gemaakt van de hardere beleidsinstrumenten (stadsbeheer, economische drijfveren en wet- en regelgeving) om circulaire ontwikkeling te stimuleren.



Figuur 6: Beleidsinstrumenten voor de transitie naar een circulaire economie. Bron: Ellen MacArthur Foundation.

RAAMWERK CIRCULAIR BELEID

De transitie naar een circulaire economie moet gebeuren vanuit een integraal perspectief waarin in wordt gezet op de belangrijkste hefboom punten en lastenverschuiving wordt voorkomen. Uit de nationaal opgestelde transitieagenda's, de regionale impactanalyse en de interviews met lokale stakeholders komen enkele sectoren van belang naar

voren. Enkele belangrijke sectoren die hierin worden benoemd zijn de bouwsector, maakindustrie en landbouw. De transitie naar een circulaire economie vraagt echter om integrale systeemverandering, waar ook de overheid zelf en inwoners een rol spelen. Gemeente Waddinxveen heeft verschillende mogelijkheden van sturing op verschillende groepen. Zo heeft de gemeente een sterke directe invloed op eigen bedrijfsvoering, alsook op dat van andere

publieke instellingen, en speelt ze richting bewoners een meer faciliterende en stimulerende rol. Om toe te werken naar een koersdocument, mét concreet handelingsperspectief, wordt het circulair beleid vormgegeven aan de hand van vijf categorieën als hiernaast weergegeven:



CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

De gemeentelijke organisatie geeft het goede voorbeeld door met haar beleidsvoering en eigen inkoop te sturen op verminderde impact, circulaire initiatieven te stimuleren, en circulaire samenwerking aan te jagen.



CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

Gebouwen in Waddinxveen hebben een lage milieu-impact en zijn zo ontworpen dat materialen bij einde levensduur hoogwaardig hergebruikt kunnen worden. De openbare ruimte wordt circulair ingericht en beheerd met oog op levensduurverlenging, lage klimaatimpact en waardebehoud van grondstoffen.



CIRCULAIR ONDERNEMEN

Ondernemers in Waddinxveen sturen op een minimale impact van gebruikte materialen, wisselen hoogwaardig reststromen uit, en stimuleren circulaire business modellen zoals Product-as-a-Service.



CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW

De lokale (glas)tuinbouw minimaliseert de milieu-impact van gebruikte materialen en stuurt op hoogwaardige, lokale verwerking van de organische reststromen.



CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

Bewoners zijn bewust van het concept circulaire economie, weten hoe hun eigen handelen hieraan kan bijdragen, en hebben de kennis en infrastructuur om circulair te handelen.

CIRCULAIRE DOELEN 03





03. CIRCULAIRE DOELEN

INZETTEN OP HEFBOOMPUNTEN

De transitie naar een circulaire economie kent vele kanten: het efficiënt inzetten van grondstoffen, het selecteren van andere grondstoffen en de effecten van dit grondstoffengebruik te verlagen. Dat maakt het stellen van een beknopte set doelen complex. Voor elk van de benoemde thema's zijn koersrichtingen geselecteerd - richtingen die qua impact, en qua rol van de gemeente de transitie naar een circulaire economie in gang kunnen zetten. Deze koersrichtingen bouwen voort op de inzichten van achtergrondanalyse, waarin de belangrijkste inzichten zijn verwerkt van de contextanalyse, de transitie-agenda's en interviews met lokale stakeholders. Ook wordt voortgebouwd op opgedane inzichten in andere projecten rondom circulair beleid.

EEN (FLEXIBELE) STIP OP DE HORIZON

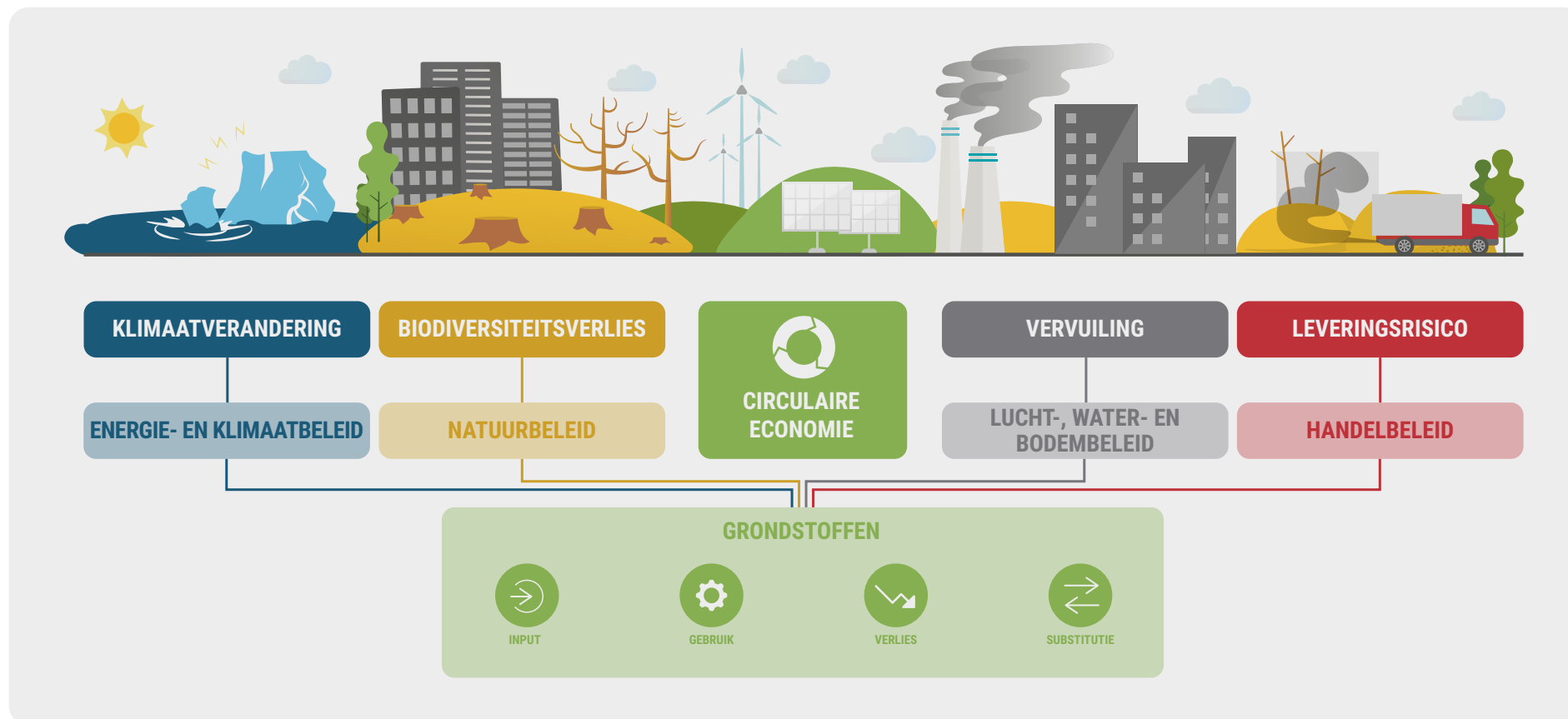
Concrete doelen helpen bij het creëren van urgentie en bieden een aanknopingspunt om richting te geven aan beleid en activiteiten. Aangezien de transitie naar, en kennis over de circulaire economie nog aan het begin staat, is het aan te raden om de koersrichtingen flexibel in te richten, waarbij zowel de einddoelen als de stappen daar naartoe aangepast kunnen worden. Een eerste stap is gezet door voor elk van de thema's en geformuleerde koersrichtingen een reeks aan circulaire doelen op te stellen die een pad schetsen naar een circulaire economie in 2050. Vanuit het circulaire programma ligt de focus momenteel grotendeels op de buitenkant van de donut: het sluiten van kringlopen en werken binnen de grenzen van de aarde. De binnenkant van de donut en sociaal-economische doelen worden vanuit andere programma's aangevlogen.

RAAMWERK VOOR CIRCULAIRE DOELEN

Veranderingen in het grondstoffengebruik kunnen een grote bijdrage hebben aan het tegengaan van grote maatschappelijke problemen als klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. Concrete doelen voor een circulaire economie zijn echter nog in ontwikkeling.

Er zijn verschillende thema's waar doelen op kunnen worden geformuleerd, waarbij het gaat om het zo efficiënt mogelijk inzetten van grondstoffen. In opdracht van de Rijksoverheid heeft het PBL in 2021 een rapport gepubliceerd waarin een aanzet wordt voor het opstellen van een dergelijk raamwerk.¹

Een set doelen is nodig om zowel het gebruik van grondstoffen (input, gebruik, verlies, substitutie) alsook de effecten van het grondstoffengebruik te vatten. Daarbij gaat het om doelen die zijn gericht op het efficiënter omgaan met grondstoffen (circulariteitsdoelen) en doelen die zijn gericht op de milieu- en sociaaleconomische effecten van grondstoffengebruik (effectdoelen).



Figuur 7: Positionering circulaire economie ten opzichte van maatschappelijke opgaven en andere beleidsthema's. Bron: Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

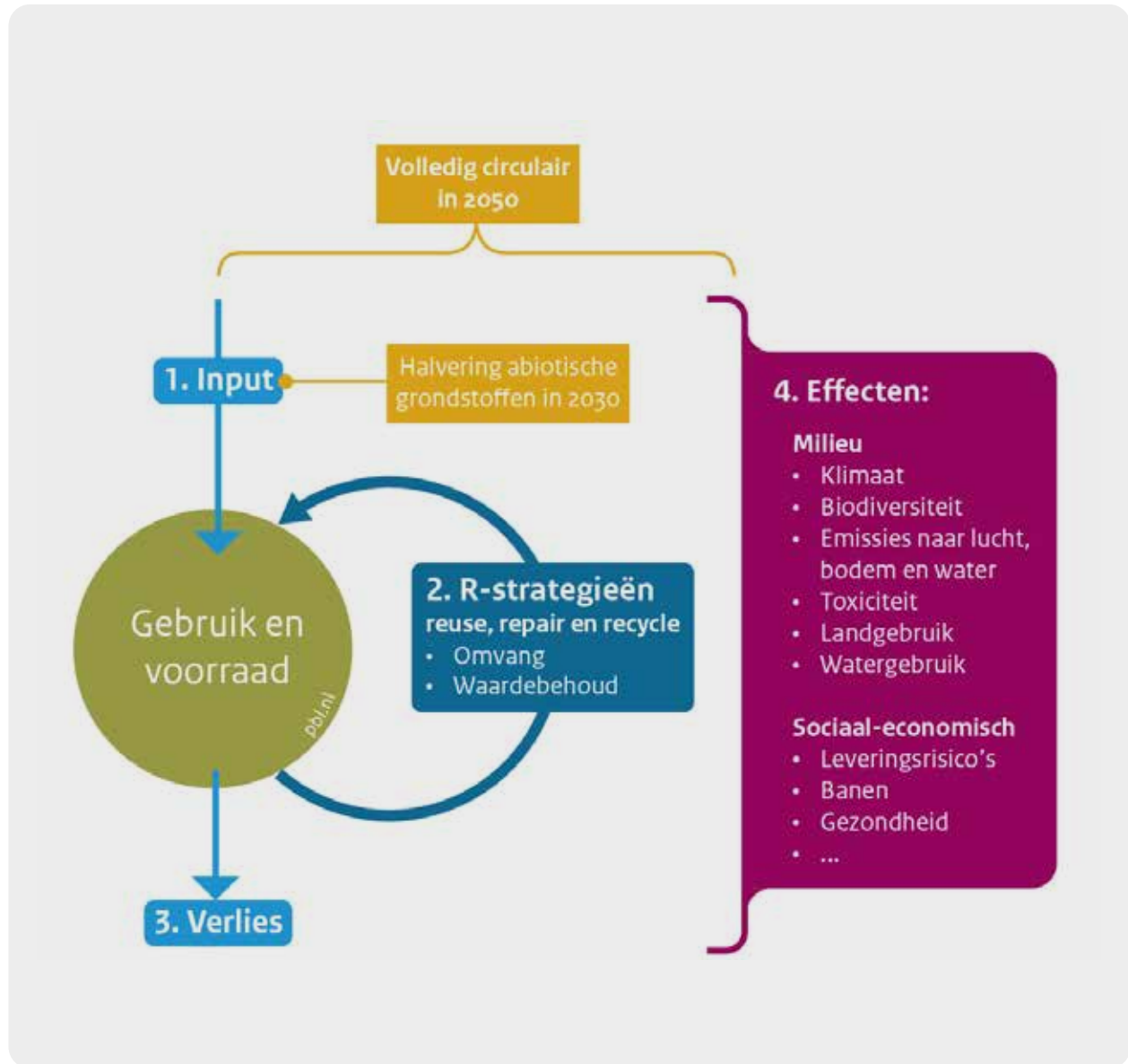
CIRCULARITEITSDOELEN

Voor de circulariteitsdoelen richten we ons op hoe we met onze grondstoffen omgaan. Daarbij kunnen doelen gesteld worden op:

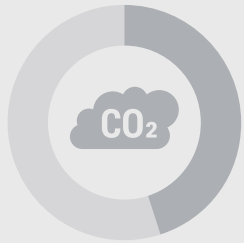
- 1** de input van grondstoffen: denk aan de doelstelling vanuit de Rijksoverheid om het gebruik van primaire minerale grondstoffen in 2030 te halveren, of door in te zetten op biobased grondstoffen.
- 2** het gebruik van grondstoffen: bijvoorbeeld via ontwerp voor hergebruik, demontabiliteit
- 3** het verlies van grondstoffen: via het zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken van grondstoffen.

EFFECTSDOELEN

Ons grondstoffengebruik heeft grote effecten, zowel milieu-effecten als sociaal-economische effecten. Denk aan de CO₂-uitstoot gekoppeld aan productie van bijv. beton (cement) of staal, of het effect op landgebruik van papierproductie. Daarom is het zinvol om voor de keuze van de doelenset voor circulaire economiebeleid ook naar de effecten van het gebruik van grondstoffen, materialen en producten te kijken. In het figuur hiernaast zijn deze doelen weergegeven, met enkele Rijksdoelen als voorbeeld. Voor de gemeente Waddinxveen hebben we voor het Koersdocument ons vooral gericht op de milieu-effecten.



Figuur 8: Overzicht van relatie tussen circulaire strategieën en geassocieerde milieu-effecten.
Bron: Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

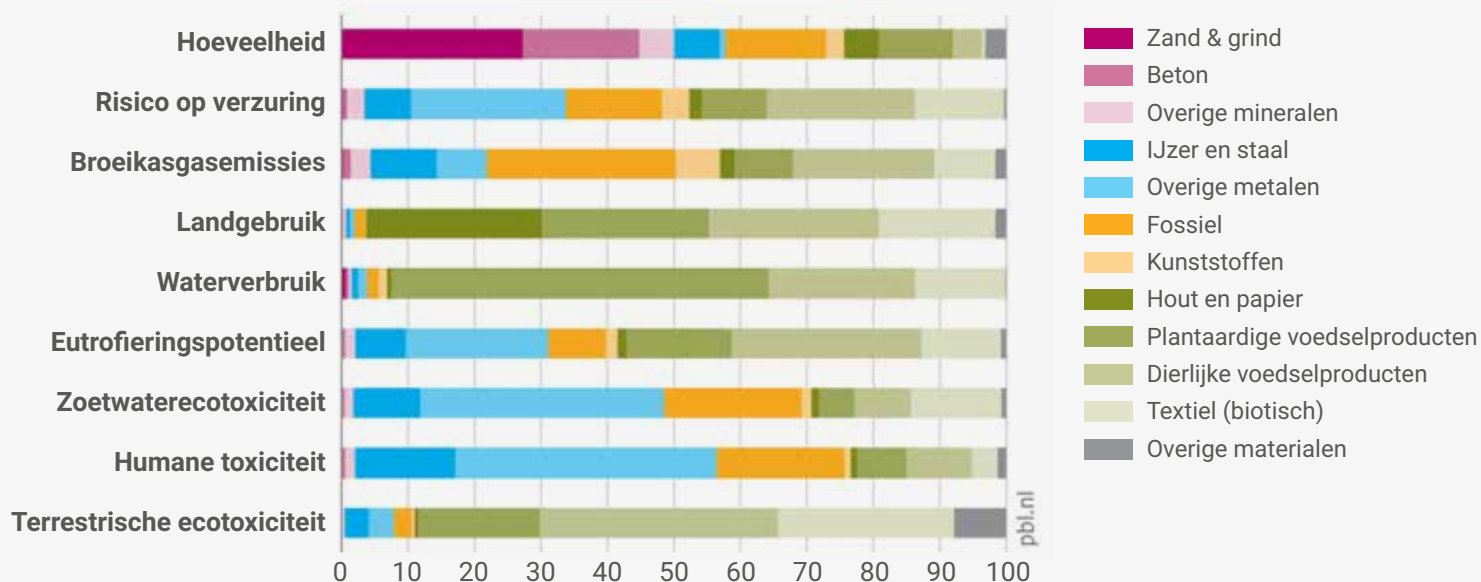


SELECTIE IMPACTVOLLE PRODUCTGROEPEN

De milieu-effecten van grondstoffengebruik worden onderverdeeld in verschillende aspecten. Grondstoffengebruik in producten veroorzaakt tot 45% van de CO₂-uitstoot, waarvan ook 45% aangepakt kan worden door (ook met inzet van duurzame energie) de productiemethoden en het gebruik daarvan te veranderen.

De grootste milieu-effecten zijn gekoppeld aan het gebruik van fossiele brandstoffen, de bouw, de aanleg van infrastructuur en voedselproductie (vooral dierlijke producten). Daarnaast zijn de milieu-effecten van consumptiegoederen aanzienlijk, zoals meubels, elektrische apparaten en kleding. We hebben per milieu-effect een aantal productgroepen geselecteerd om zo de grootste impacts van gemeente Waddinxveen aan te pakken.

Gebaseerd op de achtergrondanalyse, inzichten van het PBL-rapport over circulariteitsdoelen en milieu-effecten, hebben we voor elk van de gekozen thema's prioritaire koersrichtingen opgesteld. De koersrichting beschrijft per thema hoe de transitie naar een circulaire economie versneld kan worden.



Figuur 9: Relatieve grondstoffenconsumptie in Nederland en de daaraan geassocieerde milieu-effecten, 2018 Bron: Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).



CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

INZICHTEN VANUIT ANALYSE

Ook al is de circulaire economie een groeiend thema binnen de gemeentelijke organisatie, er is een leeft een sterke behoefte aan verankering in beleid. De gemeente wil graag meer circulaire kennis krijgen om invulling te geven aan circulaire ambities. Vanuit de gemeente wordt er al gewerkt aan duurzaam inkopen. Toch liggen er nog veel kansen voor circulariteit.

GRONDSTOFFENGEBRUIK EN MILIEU-EFFECTEN

De gemeentelijke organisatie heeft invloed op instroom (via eigen inkoop, vastgoed, beheer en facilitaire aanbestedingen) en gebruik (via beheer en onderhoud). Qua impactvolle productgroepen kan de gemeentelijke organisatie zich richten op de bouw (via eigen vastgoed en aanbesteding), en inkoop (materialen in de openbare ruimte, dierlijke producten via gemeentelijke catering, papier, meubels, elektrische apparaten en kleding (textiel). Energie en mobiliteit hebben ook een hoge klimaatvoetafdruk, maar zijn opgenomen in energietransitie-aanpak.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Roadmaps en strategieën



Bewustwording stimuleren



Capaciteit opbouwen



Vermogensbeheer



Inkoop

Koers 1:

KENNIS & BELEID

Gemeente Waddinxveen zet in op het verwerven van circulaire kennis binnen de gemeentelijke organisatie, en het verankeren van circulaire ambities in concreet beleid en processen.

Koers 2:

INKOOP & AANBESTEDING

Binnen de eigen gemeentelijke bedrijfsvoering kan gemeente Waddinxveen sturen op circulariteit. In het beleid voor alle uitgaven wordt gestuurd op minimaal grondstoffengebruik en een positieve maatschappelijke bijdrage.

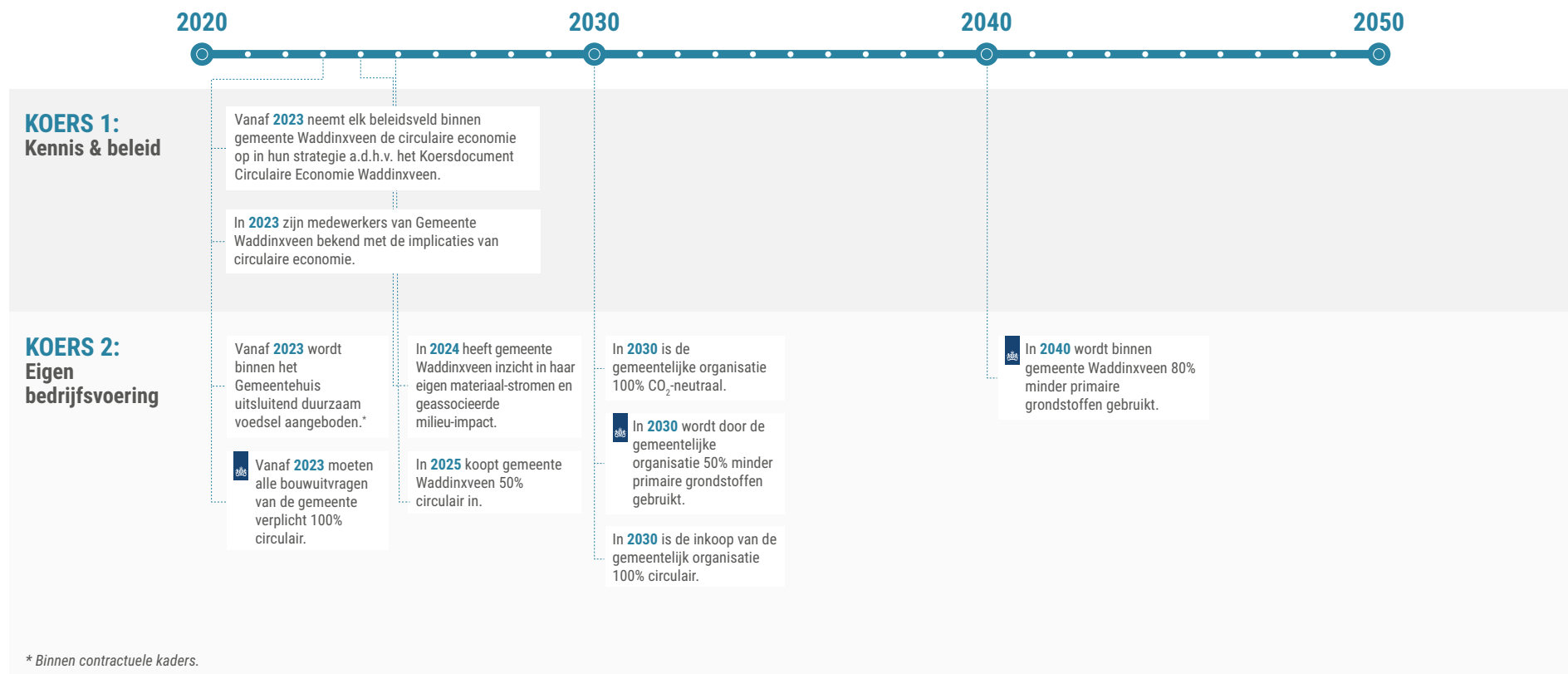


TOP 3 IMPACTVOLLE PRODUCTGROEPEN GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

- *Bouw en beheer (vastgoed en openbare ruimte)*
- *Facilitaire aanbestedingen*
- *Meubilair*



DOELEN: CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE





CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

INZICHTEN VANUIT ANALYSE

Momenteel experimenteert gemeente Waddinxveen op projectbasis met het stimuleren van circulaire richtlijnen in de bouw. De gemeente kan het primair materiaalgebruik echter verder verminderen en de milieu-impact binnen de bouw verlagen. Soms mist er kennis over circulaire bouw om te sturen op de belangrijkste aandachtspunten. Toch kan de gemeente een rol spelen in het circulair uitvragen van bouwprojecten, het aanjagen van circulaire bouw, en het faciliteren van de benodigde infrastructuur om materiaalruil mogelijk te maken.

GRONDSTOFFENGEBRUIK EN MILIEU-EFFECTEN

De bouw veroorzaakt een belangrijk deel van de CO₂-impact (via metalen en beton) en grondstoffengebruik (zand, grind en beton). De sector kan een grote slag slaan door te focussen op het gebruik (waardebehoud, ontwerpen voor hergebruik via o.a. demontabiliteit) en gebruik van bouwmaterialen met lage milieu-impact (o.a. via MPG-score).

Relevante gemeentelijke instrumenten



Roadmaps en strategieën



Bijeenbrengen en samenwerken



Stadsplanning



Vermogensbeheer



Wet- en regelgeving

Koers 1:

REDUCTIE GRONDSTOFFENGEBRUIK

De bouwsector is een grootgebruiker van materialen, middels woningbouw en de bouw en het beheer van de openbare ruimte. Om toe te werken naar een circulaire economie zet gemeente Waddinxveen met lokale partijen in op een reductie van de consumptie van primaire grondstoffen.

Koers 2:

GRONDSTOFUITWISSELING & HERGEBRUIK

In een circulaire bouwsector worden materialen bij einde gebruik kwalitatief opgevangen, verwerkt en uitgewisseld. Hiervoor zijn circulaire processen, kennis, coördinatie, en infrastructuur nodig.

Koers 3:

STUREN OP VERLAAGDE IMPACT

Gemeente Waddinxveen stelt doelen op voor de milieuprestatie van gebouwen om de sectorimpact te verkleinen. De bouwsector zal zo circulaire, secundaire materialen kiezen boven impactvolle, primaire materialen als staal en beton.

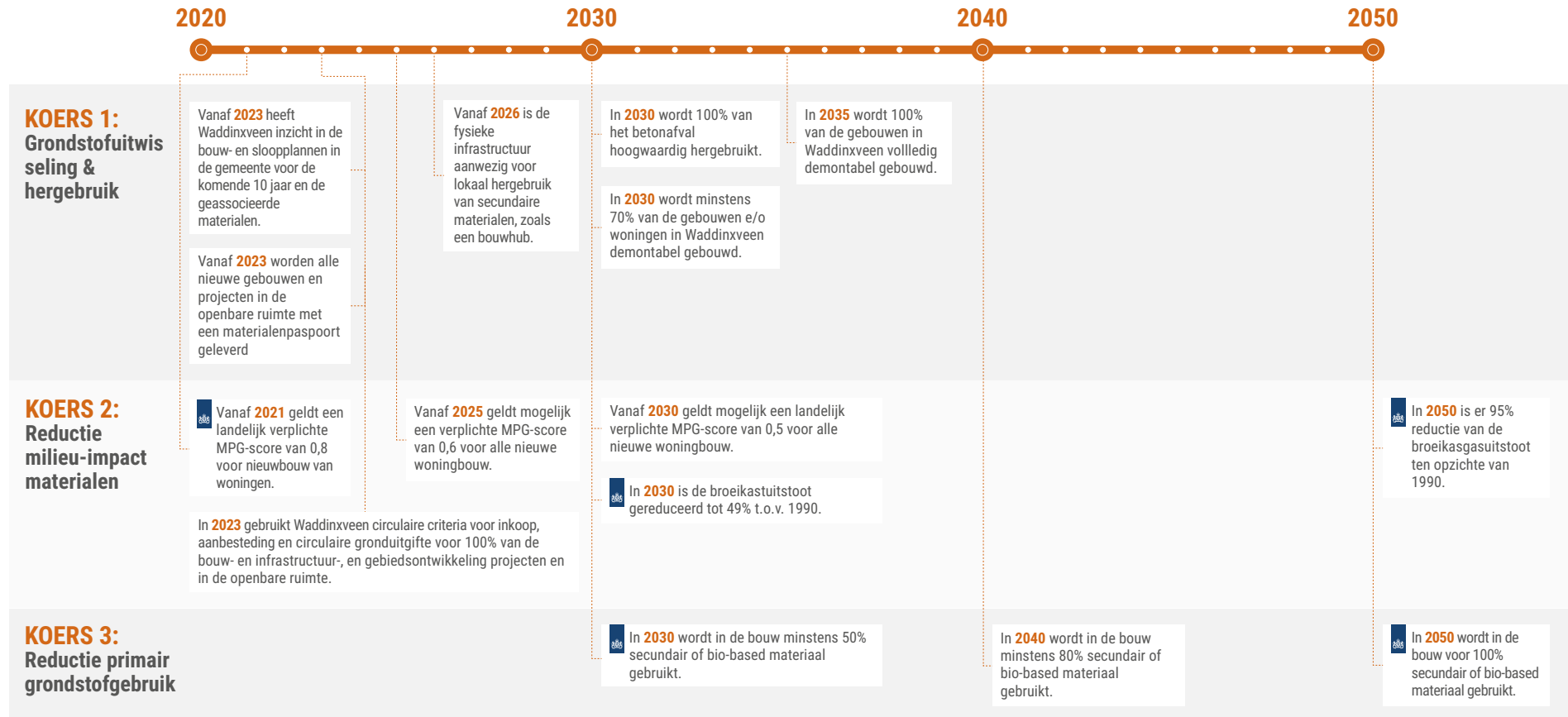
TOP 3 IMPACTVOLLE PRODUCTGROEPEN CIRCULAIR BOUWEN

- Beton
- Staal en ijzer
- Isolatiemateriaal





DOELEN: CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER





CIRCULAIR ONDERNEMEN

INZICHTEN VANUIT ANALYSE

Gemeente Waddinxveen kent lokale ondernemers met de ambitie zich te ontwikkelen op het gebied van circulariteit. Ondernemers hebben echter weinig middelen en tijd om hiernaar te handelen. Kennis omtrent de grootste impacts en nieuwe mogelijke circulaire verdienmodellen kan de transitie stimuleren. Daarnaast missen individuele partijen het overzicht om samenwerkingen aan te gaan op het gebied van grondstofuitwisseling.

GRONDSTOFFENGEBRUIK EN MILIEU-EFFECTEN

Het ondernemerschap in Waddinxveen omvat een groot aantal sectoren. Qua grondstoffengebruik loopt de maakindustrie voorop. Door middel van circulaire verdienmodellen (terugnemen van producten, product-as-a-service) kan de sector materiaalgebruik verminderen en veel impact behalen. Door bedrijfsafval te verminderen kunnen ondernemers en bedrijven ook verlies van grondstoffen terugdringen.

Koers 1:

CIRCULAIRE VERDIENMODELLEN

Voor een circulaire economie moeten we een andere invulling geven aan productie en consumptie. Met circulaire verdienmodellen zoals 'pay per use', 'koop en terugkoop' of product-as-a-service kunnen ondernemers geld verdienen en impact maken.

Koers 2:

HOOGWAARDIGE VERWERKING RESTSTROMEN

De maakindustrie in zowel Waddinxveen als de regio kan grondstoffen uitwisselen/ Zo zorgt de sector voor een hogere waarde van beschikbare grondstoffen en verkleint de impact van het productiesysteem.

Koers 3:

REDUCTIE IMPACT VAN MATERIALEN

Door te sturen op materialen met een kleinere klimaatimpact, zoals biobased materialen of secundaire materialen, kan de huidige maakindustrie bijdragen aan een economie die in balans is met het ecologisch systeem van de aarde.

TOP 3 IMPACTVOLLE PRODUCTGROEPEN CIRCULAIR ONDERNEMEN

- Metalen (maakindustrie)
- Kunststoffen
- Textiel



Relevante gemeentelijke instrumenten



Bijeenbrengen en
samenwerken



Bewustwording
stimuleren



Capaciteit
opbouwen



Financiële
ondersteuning



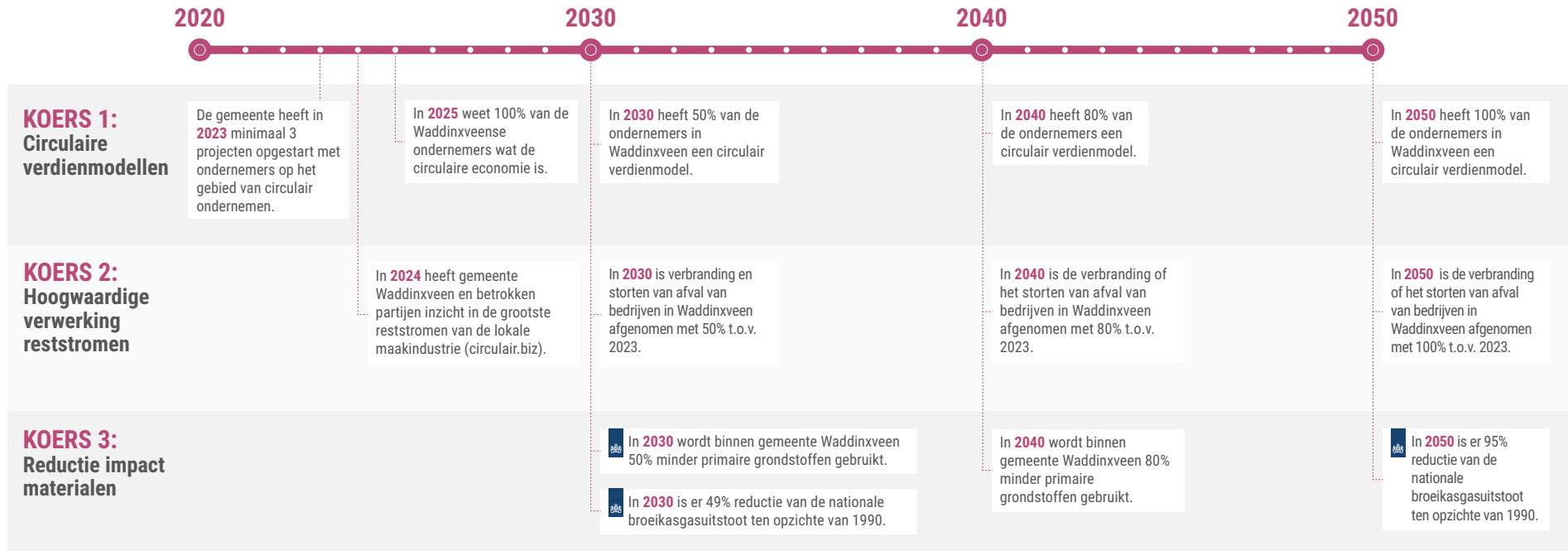
Fiscale
maatregelen



Wet- en
regelgeving



DOELEN: CIRCULAIR ONDERNEMEN





CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW

INZICHTEN VANUIT ANALYSE

De (glas)tuinbouwsector is karakteristiek voor de economie van Waddinxveen en de regio. De sector focust op plantengroei en voedselproductie. Verduurzaming van de (glas)tuinbouw gebeurt dan ook op regionaal niveau. Greenport West-Holland heeft al onderzoek gedaan naar circulaire kansen. Uit het onderzoek blijkt dat organische reststromen en consumptie van plastic belangrijke aandachtspunten zijn. Ook toont de regionale materiaalstroomanalyse een groot watergebruik door de (glas)tuinbouwsector. In Nederland is er bovendien meer aandacht voor kortere productieketens om de lokale economie te prikkelen en de impact van het voedselsysteem te verminderen.

GRONDSTOFFENGEBRUIK EN MILIEU-EFFECTEN

De (glas)tuinbouw heeft grote impact op het land- en waterverbruik en de CO₂-uitstoot. Ook de grondstoffenconsumptie door middel van verpakkings- en gebruiksmaterialen in de landbouw kan worden teruggedrongen.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Bijeenbrengen en samenwerken



Bewustwording stimuleren



Capaciteit opbouwen



Financiële ondersteuning

Koers 1:

GESLOTEN WATERKRINGLOPEN

In een circulair systeem vindt geen onttrekking van grondwater plaats, en wordt optimaal gebruik gemaakt van lokaal beschikbaar water uit regenval.

Koers 3:

VERWAARDING ORGANISCH AFVAL

De (glas)tuinbouw produceert veel organisch afval, voornamelijk in de vorm van stammen, bladeren, en in mindere mate afgekeurd voedsel. Dit organisch afval kan op een zo hoogwaardig mogelijk manier worden verwerkt, waarbij plantinhoudstoffen hoogwaardig worden teruggewonnen en mogelijk worden gebruikt als input voor biobased materialen.

Koers 2:

KORTE KETENS EN DUURZAAM PRODUCTIESYSTEEM

Om de impact van logistiek te verminderen wordt ingezet op een minimale afstand tussen producent en afnemer. Dit vraagt om coördinatie tussen vraag en aanbod.

Koers 4:

REDUCTIE IMPACT MATERIELEN

Momenteel worden grote hoeveelheden plastic gebruikt in de (glas)tuinbouw. Door het gebruik van deze materialen onnodig te maken, of te vervangen door bioplastics of andere materialen kan de impact van de (glas)tuinbouw worden gereduceerd.

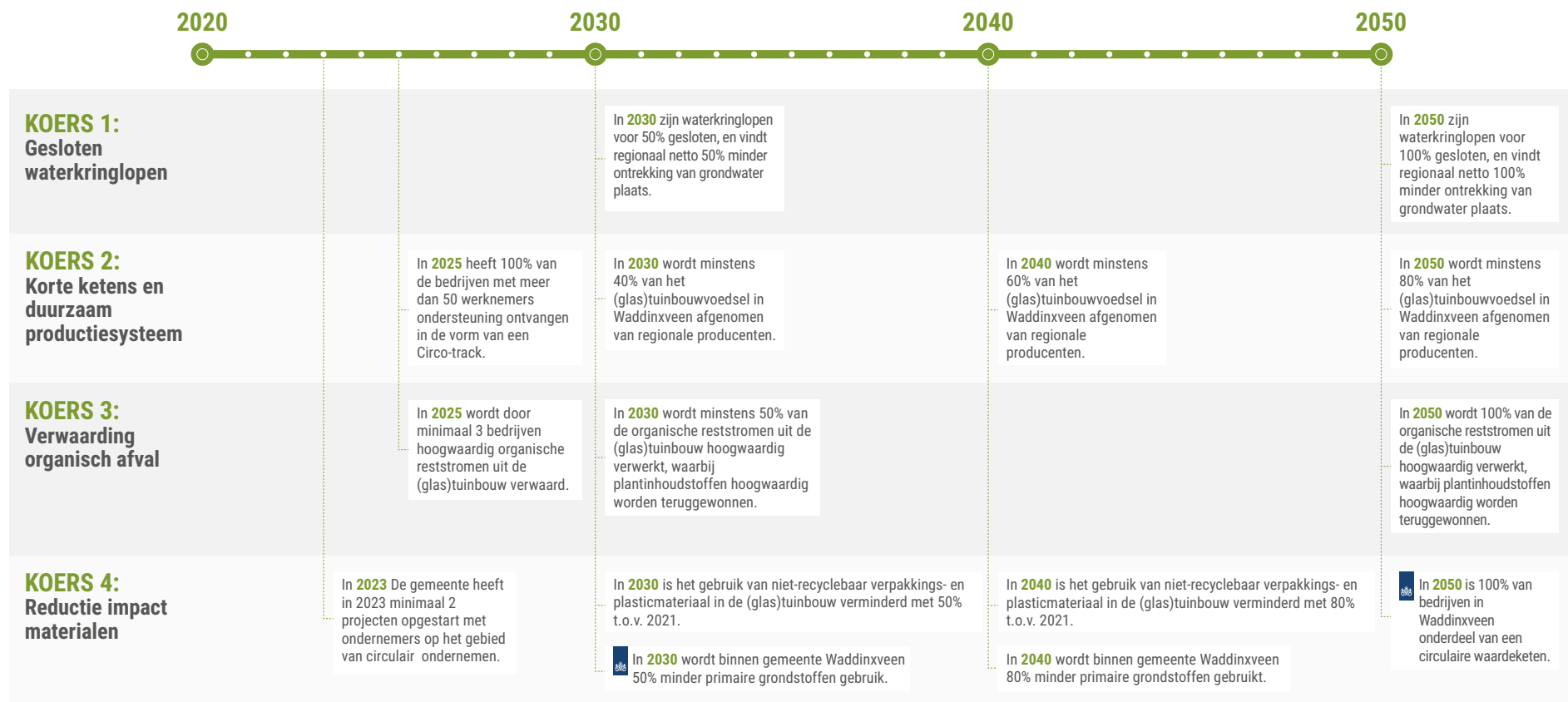
TOP 3 IMPACTVOLLE PRODUCTGROEPEN (GLAS)TUINBOUW

- Plantaardige voedselproducten
- Organisch afval
- Plastic verpakkingsmateriaal





DOELEN: CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW





CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

INZICHTEN VANUIT ANALYSE

In gemeente Waddinxveen is momenteel weinig contact met bewoners over de circulaire economie. Er bestaan enkele circulaire initiatieven, zoals het Repair Cafe, maar deze zijn niet goed zichtbaar. Er liggen kansen om circulariteit te stimuleren vanuit Sociaal Domein in woonzorginitiatieven en het combineren van ontmoeting met circulariteit.

GRONDSTOFFENGEBRUIK EN MILIEU-EFFECTEN

De consumptie van inwoners heeft grote impact op zowel ons grondstoffengebruik als de ecologische voetafdruk. Wereldwijde ketens zijn betrokken bij deze aspecten, waardoor de gemeente niet altijd betrokken kan zijn. Door te zorgen dat producten hun waarde behouden kunnen we afval verminderen.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Bijeenbrengen en samenwerken



Bewustwording stimuleren



Capaciteit opbouwen



Stadsplanning



Fiscale maatregelen



Wet- en regelgeving

Koers 1:

KENNIS & PARTICIPATIE

De transitie naar een circulaire economie vraagt om een nieuwe inrichting en gebruik van ruimte, en nieuwe samenwerkingsstructuren tussen producenten, gebruikers en verwerkers van producten en grondstoffen. Om een nieuw, inclusief systeem te bouwen, moet de gemeente bewoners meenemen in en informeren over de uitdaging.

Koers 3:

CIRCULAIRE CONSUMPTIE

Bewoners zijn met hun gedrag direct en indirect verantwoordelijk voor klimaatimpact, een zogeheten 'ecologische voetafdruk'. Ze kunnen circulariteit stimuleren in hun dagelijks leven door circulair te consumeren: minder, met minder impact, en met kwalitatief hergebruik van producten en materialen na het gebruik.

Koers 2:

FACILITEITEN & INFRASTRUCTUUR

Ook de fysieke infrastructuur moet veranderen om circulair gedrag te stimuleren, bijvoorbeeld in de vorm van materiaalbank en afvalscheidingsbakken. Gemeente Waddinxveen kan ervoor zorgen dat deze infrastructuur aanwezig en toegankelijk is voor haar inwoners.

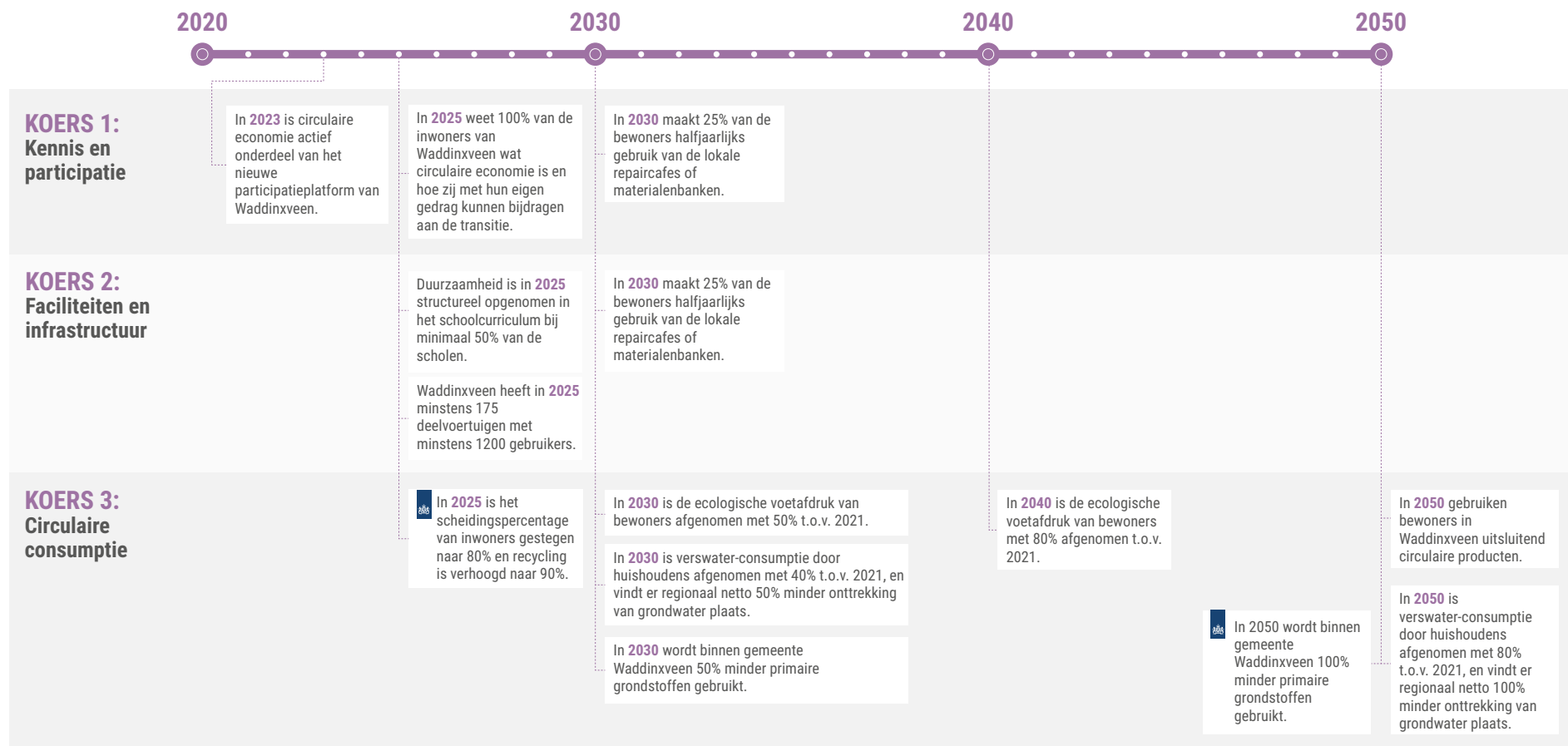
TOP 3 IMPACTVOLLE PRODUCTGROEPEN CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

- Consumptiegoederen (bv. electronica)
- Voedsel (voornamelijk vlees- en zuivelproducten)
- Textiel





DOELEN: CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN





ACTIERICHTINGEN CIRCULAIR WADDINXVEEN

04



CIRCULAIR WADDINXVEEN

In 2050 is circulaire economie de norm in Waddinxveen: van demontabele gebouwen van bio-based materialen tot aan opwaardering van reststromen tot waardevolle producten door lokale grondstofverwerkers.

De gemeente geeft het goede voorbeeld: ze koopt circulair in, ontwikkelt een circulaire gebouwde omgeving, en neemt een ondersteunende, stimulerende rol in met betrekking tot haar bewoners en ondernemers. Bewoners in Waddinxveen zijn bekend met circulariteit en passen circulaire principes toe in hun dagelijks leven. Ze gebruiken vernieuwende circulaire faciliteiten zoals repair cafés en kringloopwinkels om spullen van hoge kwaliteit in circulatie te houden. Dit wordt hen vanaf jongs af aan al meegegeven via onderwijstrajecten waarin lokale circulaire initiatieven worden opgezet en ondersteund.

Lokale ondernemers bieden een breed scala aan circulaire producten aan en stimuleren bewoners om voor duurzamere producten te kiezen. Ook de grotere maakindustrie in en rondom Waddinxveen draagt hieraan bij. Op de aanwezige (bedrijventerrein)ruimte in Waddinxveen zijn sinds 2022 enkel bedrijven gevestigd die expliciet functioneren volgens de waarden van een circulair economisch systeem, in balans met lokale en mondiale ecosystemen. Waddinxveen werkt intensief samen met haar lokale maakindustrie om tot circulaire verdienmodellen te komen. De gemeente heeft een faciliterende, aanjagende rol in een optimale samenwerking met koplopers en andere ondernemers.





ACTIERICHTINGEN GEMEENTE WADDINXVEEN

STAPPEN ZETTEN RICHTING CIRCULAIRE ECONOMIE

Aan de hand van de voorgaande analyse is een lijst met 36 actierichtingen opgesteld, waarmee gemeente Waddinxveen in de komende jaren concreet stappen kan gaan zetten richting een circulaire economie. Deze actierichtingen zijn geformuleerd vanuit het handelingsperspectief

van gemeente Waddinxveen, maar richten zich op de verschillende partijen binnen de gemeente (bv. ondernemers, bewoners, publieke instellingen). In selectie van de actierichtingen is gestuurd op een divers gebruik van de verschillende instrumenten die gemeente Waddinxveen tot haar beschikking heeft.





CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

In 2030 staat de circulaire economie centraal binnen de eigen gemeentelijke organisatie en vormt het een integraal raamwerk waarbinnen economische, sociale en ecologische afwegingen worden gemaakt. Het raamwerk wordt vertaald naar circulair handelen door middel van circulaire doelen, kennisuitwisseling en duidelijk eigenaarschap onder Waddinxveense ambtenaren. Gemeente Waddinxveen geeft het goede voorbeeld middels eigen inkoop, afvalscheiding en het (ver)bouwen van haar eigen vastgoed. Op ruimtelijk gebied focust de Gemeente Waddinxveen zich op een reeks circulaire iconprojecten en gebiedsontwikkelingen, volgend op de succesvolle ontwikkeling van de circulaire sporthal.



Foto: TekstUeel - communicatie



CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

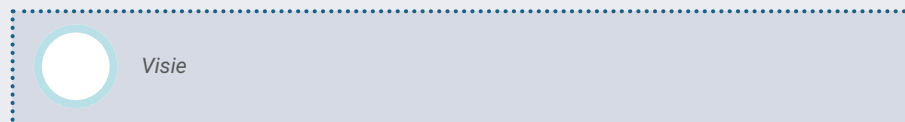
1 ACTIERICHTING

GEMEENTEBREED KENNISTRAJECT CIRCULAIRE ECONOMIE

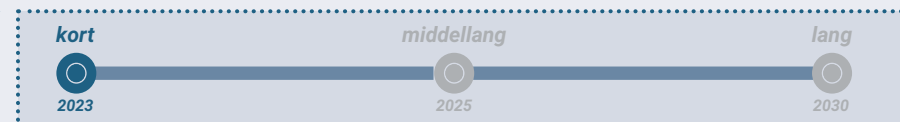
Circulaire economie is een breed en integraal concept dat om nieuwe samenwerkingen (zowel binnen als buiten de gemeente) vraagt. Om deze benodigde nieuwe samenwerkingen en structuren tot stand te laten komen, moet het gedachtegoed rondom circulaire economie breed binnen de eigen organisatie worden gedragen. Gemeente Waddinxveen kan daarom een gemeente-breed CE traject opstellen, waarin A. duidelijk de circulaire ambities van de gemeente naar voren komen, en B. de relatie tot de verschillende beleidsthema's duidelijk naar voren komen.

Circulaire ambassadeurs zijn nodig binnen alle hiërarchieën van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Idealiter zijn er tot en met de gemeenteraad mensen betrokken bij het CE kennistraject, en ontstaat er zo een breed gedragen circulair verantwoordelijkheidsgevoel.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Termijn





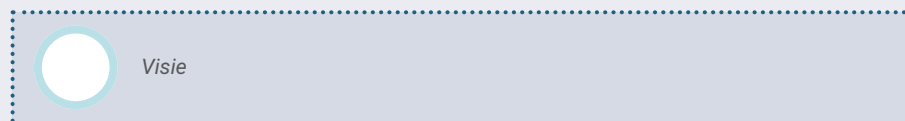
CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

2 ACTIERICHTING

UITWERKEN CIRCULAIRE VERANTWOORDELIJKHEDEN PER BELEIDSTHEMA

De circulaire ambities moeten worden vertaald naar elk van de verschillende beleidsthema's binnen gemeente Waddinxveen. Dit kan worden uitgevoerd middels een kort werktraject waarin medewerkers reflecteren op de gestelde doelen en het circulaire actieprogramma in relatie tot hun eigen werkzaamheden, onder begeleiding van een expert in de circulaire economie. Gemeente Waddinxveen kan (begeleide) sessies organiseren, waarin stapsgewijs aan de hand van gekozen ambities in het Koersdocument Duurzaamheid wordt toegewerkt naar concreet beleid. Het opnemen van circulaire ambities in beleid moet ervoor zorgen dat de noodzaak voor het maken van circulaire keuzes door de hele keten van besluitvorming worden erkend en ondersteund.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Termijn





CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

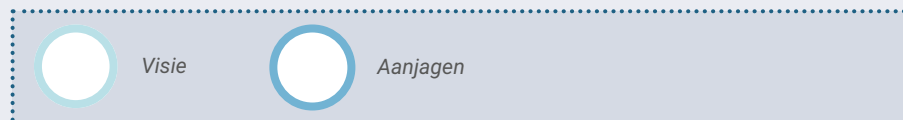
3 ACTIERICHTING

COMMUNICATIECAMPAGNE CIRCULAIRE AMBITIES

Gemeente Waddinxveen communiceert haar circulaire ambities duidelijk naar lokale ondernemers, bewoners en regionale partijen (bv. de provincie, Groene Hart Werkt). Hiervoor gebruikt de gemeente verschillende communicatiekanalen (digitaal en fysiek). In gesprek met lokale partijen probeert de gemeente gedeelde verantwoording te creëren over de gestelde circulaire doelen.

Als eerste stap worden het onderwerp van de circulaire economie en de opgestelde ambities uit dit Koersdocument meegenomen in het document Strategische Communicatie Duurzaamheid wat ontwikkeld gaat worden.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Termijn





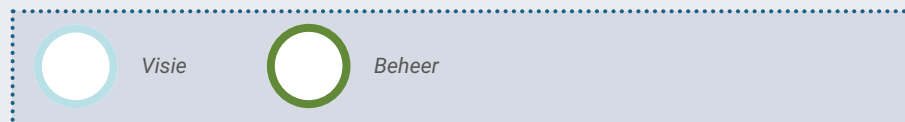
CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

4 ACTIERICHTING

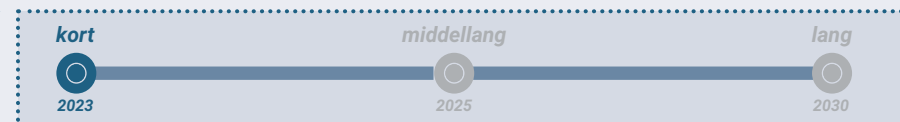
INZICHT VERKRIJGEN IN DE VOETAFDruk EN GRONDSTOFSTROMEN VAN DE EIGEN ORGANISATIE

Om als gemeente het goede voorbeeld te geven en de transitie naar een circulaire economie in te zetten is inzicht nodig in de voetafdruk van de gemeentelijke organisatie. Door het energie-, water-, en materiaalgebruik van de gemeente zelf inzichtelijk te maken (van zowel activiteiten als publiek vastgoed) kan een helder en inspirerend verduurzamingstraject worden opgezet. Met dit inzicht kan ook worden ingezet op daar waar de meeste impact te behalen valt. Aandachtspunten zijn vervoersbewegingen; gemeentelijke vastgoed en geassocieerd energieverbruik; electronica; voedselconsumptie.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Termijn





CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

5 ACTIERICHTING

CIRCULAIR INKOPEN IN FACILITAIR DOMEIN

Nadat het begrip circulair inkopen is gedefinieerd is het van belang om concrete handvatten op te stellen zodat de organisatie, o.a. inkoop, hiermee aan de slag kan. Hierbij is het van belang dat er vastgesteld beleid als onderlegger aanwezig is. Hierin kan de 'circulaire hiërarchie' worden benoemd met als uitgangspunt dat iets niet inkopen het meest circulair is. Uitgangspunten als levensduurverlenging, hergebruik, of producten overbodig maken (bv. papierloos werken) dienen dan eerst overwogen te worden. Daarnaast wordt eind 2021 het Actieplan MVI geactualiseerd binnen gemeente Waddinxveen. Er zijn reeds ambities uitgesproken om hier circulaire criteria in mee te nemen. Voorbeelden van criteria om op te nemen in dit actieplan zijn als volgt:

- Bij inkoop van verbruiksartikelen wordt gestuurd op een minimale milieu-impact en gescheiden reststromen om hoogwaardige verwerking mogelijk te maken. Dit is van toepassing op objecten zoals printpapier, maar ook catering. Gemeente Waddinxveen koopt catering uitsluitend duurzaam in, waarin een nadruk ligt op vegetarisch, biologisch, lokaal en seizoensgebonden. In samenwerking met de cateraar wordt inzichtelijk gemaakt worden wat de ecologische impact is van de geserveerde maaltijden in de kantine.
- Bij inkoop van gebruiksartikelen (bv. meubilair, bedrijfskleding) wordt een retourmodel en retourwaarde afgesproken aan het einde van de levensduur. Er kan worden gestuurd op het inkopen van Product-as-a-Service (PaaS), waarin de producent verantwoordelijk houdt voor het product. Omdat eigenaarschap niet wordt overgedragen, ligt er een grote potentie voor circulaire economie en hoogwaardig gebruik van grondstoffen door de leveraar van het product.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Beheer

Termijn

kort
2023

middellang

2025

lang
2030



CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

6 ACTIERICHTING

PILOT TOTAL COST OF OWNERSHIP (TCO) AANKOPEN

De transitie naar een circulaire economie vraagt dat we andere financierings- en rekenmodellen gebruiken, waarin aandacht wordt gegeven aan materialen en hun waardebehoud. Daar heeft gemeente Waddinxveen in 2025 minimaal 3 aanbestedingen uitgevoerd waarin alternatieve verdienmodellen, zoals Total Cost of Ownership (TCO), zijn toegepast.

Een mogelijk beginpunt is om te experimenteren met TCO is in de aanbesteding van infrastructuur in de openbare ruimte. Lessen uit dit experiment worden vastgelegd in nieuwe aanbestedingsprocessen, om zo stap voor stap TCO vast te leggen in inkoopbeleid.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Termijn





CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

7 ACTIERICHTING

VERSTERKEN REGIONALE SAMENWERKING OMTRENT CIRCULAIRE ECONOMIE

Er gebeurt veel rondom circulaire economie in provincie Zuid-Holland. Rotterdam draait al enkele jaren een circulair programma, de provincie heeft sterke circulaire ambities, de omgevingsdiensten hebben veel kennis rondom reststromen en verschillende organisaties stimuleren circulair ondernemerschap (bv. Circulair West & Groene Hart Werkt). Gemeente Waddinxveen kan actief verbinding zoeken met deze organisaties in projecten om circulaire economie gezamenlijk aan te jagen. Deze partijen kunnen waardevolle kennispartners zijn op het gebied van circulaire economie. Waar nodig kunnen gezamenlijk projecten worden geïnitieerd die een regionaal belang hebben (bv. actierichting 26: "Opzetten van regionale circulaire start-up incubator", of actierichting 29: "Pilot hoogwaardige verwerking organisch afval").

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE GEMEENTELIJKE ORGANISATIE

8 ACTIERICHTING

VERDUURZAMEN PUBLIEKE INSTELLINGEN IN WADDINXVEEN

Er zijn in Waddinxveen meerdere publieke instellingen en sportverenigingen die zich bezighouden met verduurzaming. Door hun maatschappelijke functie zijn deze partijen vaak sneller gemotiveerd stappen te zetten op het gebied van duurzaamheid in naam van het maatschappelijk belang. Gemeente Waddinxveen kan samen met deze partijen een concreet plan maken om te verduurzamen met aandacht voor:

- Productie duurzame energie en verlagen energiebehoefte
- Circulair inkopen met lage milieu-impact en gebruik hernieuwbare materialen
- Hoogwaardig scheiden en lokaal verwerken van reststoffen
- Circulair watergebruik

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

In 2050 is circulaire economie de norm in Waddinxveen: van demontabele gebouwen van bio-based materialen tot aan opwaardering van reststromen tot waardevolle producten door lokale grondstofverwerkers.

De gemeente geeft het goede voorbeeld: ze koopt circulair in, ontwikkelt een circulaire gebouwde omgeving, en neemt een ondersteunende, stimulerende rol in met betrekking tot haar bewoners en ondernemers. Bewoners in Waddinxveen zijn bekend met circulariteit en passen circulaire principes toe in hun dagelijks leven. Ze gebruiken vernieuwende circulaire faciliteiten zoals repair cafés en kringloopwinkels om spullen van hoge kwaliteit in circulatie te houden. Dit wordt hen vanaf jongs af aan al meegegeven via onderwijstrajecten waarin lokale circulaire initiatieven worden opgezet en ondersteund.

Lokale ondernemers bieden een breed scala aan circulaire producten aan en stimuleren bewoners om voor duurzamere producten te kiezen. Ook de grotere maakindustrie in en rondom Waddinxveen draagt hieraan bij. Op de aanwezige (bedrijventerrein)ruimte in Waddinxveen vestigen bedrijven die expliciet functioneren volgens de waarden van een circulair economisch systeem, in balans met lokale en mondiale ecosystemen. Waddinxveen werkt intensief samen met haar lokale maakindustrie om tot circulaire verdienmodellen te komen. De gemeente heeft een faciliterende, aanjagende rol in een optimale samenwerking met koplopers en andere ondernemer.





CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

9 ACTIERICHTING

OPSTELLEN HANDBOEK CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING

Er kan momenteel al veel op het vlak van circulaire bouw, gebiedsontwikkeling en gebiedsbeheer. Kennis is echter nog verspreid en nog niet alom aanwezig binnen gemeente Waddinxveen. De gemeente kan een handboek opstellen met richtlijnen en aandachtspunten die praktisch en concreet bijdragen aan het circulair ontwerpen en onderhouden van de bebouwde omgeving. Deze richtlijnen kunnen worden toegepast bij eigen bouwprojecten en worden meegegeven aan lokale bouwers die circulair willen bouwen.

Dit kan de volgende elementen bevatten:

1. Verminderen van primair materiaalgebruik (levensduurverlenging; vermindering bouwafval; scheiden reststromen)
2. Toekomstbestendigheid van materialen (adaptatie, remontabiliteit; materialenpaspoort; ketenverantwoordelijkheid)
3. Beperken van de negatieve impact op mens en milieu (minimale MPG-score; sociaal verantwoorde ketens; duurzaam gewonnen)
4. Ontwerpen om een circulaire levensstijl te faciliteren

Relevante gemeentelijke instrumenten



Visie



Aanjagen

Termijn



kort

2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

10 ACTIERICHTING

OPSTELLEN CIRCULAIRE CRITERIA IN DE GWW

Om circulaire economie in bouwprojecten te integreren kunnen veel circulaire criteria worden opgenomen. Gemeente Waddinxveen kan haar beleid sterk aanscherpen door meer van deze criteria mee te nemen in (markt)uitvragen en het gronduitgifte proces in de grond-, weg- en waterbouw (gWW). Hiervoor moeten concrete en bruikbare richtlijnen worden opgesteld die kunnen worden gehanteerd.

Voor inkoop binnen de GWW worden de volgende principes gehanteerd:

- Inkoop vindt plaats op basis van Total Cost of Ownership over de ontwerplevensduur. Daarbij worden tevens de milieukosten voor realisatie en onderhoud meegenomen. Mogelijk wordt middels het uitvragen van Product-as-a-Service gestuurd op hoogwaardig grondstoffengebruik.
- Bij inkoop van onderhoudscontracten wordt gestuurd op het realiseren van klimaatneutrale en circulaire prestaties. In contracten worden KPI's opgenomen op deze thema's, mogelijk met een groeipad tijdens de contractperiode. Het wel of niet halen van die prestaties vormt – samen met de geleverde kwaliteit – de basis voor eventuele contractverlenging.
- Bij inkoop van realisatie voor nieuwe projecten worden klimaatneutrale en circulaire ambities integraal meegenomen. Daarbij wordt waar mogelijk ruimte gegeven aan innovatieve oplossingen (in het ontwerp) en materiaalkeuzes (in de realisatie) om bij te dragen aan deze doelstellingen.
- Er wordt een materiaalpaspoort uitgevraagd, waarin alle toegepaste materialen zijn gespecificeerd. Dit materiaalpaspoort is de basis voor onderhoudswerkzaamheden na oplevering.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Beheer



Regulatie

Termijn



kort
2023

middellang



2025



lang
2030



CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

11 ACTIERICHTING

CIRCULAIR INKOPEN VAN MAATSCHAPPELIJK VASTGOED

De gemeente beheert een groot aantal gebouwen met een maatschappelijke functie, zoals sportzalen, scholen en buurthuizen. Bij het onderhoud en de renovatie van deze gebouwen liggen ook veel mogelijkheden voor het toepassen van circulaire principes.

De volgende principes dragen bij aan circulair maatschappelijk vastgoed:

- Bij inkoop van realisatie voor nieuwe projecten worden klimaatneutrale en circulaire ambities integraal meegenomen. Daarbij wordt waar mogelijk ruimte gegeven aan innovatieve oplossingen (in het ontwerp) en materiaalkeuze (in de realisatie) om bij te dragen aan deze doelstellingen.
- Inkoop vindt plaats op basis van Total Cost of Ownership over de ontwerplevensduur. Daarbij worden tevens de milieukosten voor realisatie en onderhoud meegenomen.
- Bij inkoop van onderhoudscontracten wordt gestuurd op het realiseren van klimaatneutrale en circulaire prestaties. In contracten worden KPI's opgenomen op deze thema's, mogelijk met een groepspad tijdens de contractperiode. Het wel of niet halen van die prestaties vormt – samen met de geleverde kwaliteit – de basis voor eventuele contractverlenging.
- Er wordt een materiaalpaspoort uitgevraagd, waarin alle toegepaste materialen en onderlinge verbindingen zijn gespecificeerd. Dit materiaalpaspoort is de basis voor onderhoudswerkzaamheden na oplevering.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Beheer



Regulatie

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

12 ACTIERICHTING

CIRCULAIR INKOPEN EN BEHEER OPENBARE RUIMTE EN KAPITAALGOEDEREN

Gemeente Waddinxveen heeft een grote taak in het beheer van de openbare ruimte en de daarin aanwezige kapitaalgoederen. De bouw en renovatie van openbare ruimte gaan gepaard met grote materiaalstromen, voornamelijk beton en asfalt gebruikt. Door circulaire criteria mee te nemen voor het inkopen, ontwerp en beheer van de openbare ruimte kan de impact van de openbare ruimte worden gereduceerd, en draagt deze maximaal bij aan de leefbaarheid van de stad. De volgende principes worden meegenomen in het beheer van de openbare ruimte en kapitaalgoederen:

- Bij de inkoop van nieuwe bouwwerkzaamheden in de openbare ruimte of de inkoop van kapitaalgoederen worden klimaatneutrale en circulaire ambities integraal meegenomen. Daarbij wordt waar mogelijk ruimte gegeven aan innovatieve oplossingen (in het ontwerp) om materiaalgebruik te besparen, bijvoorbeeld door minder verharding aan te leggen en meer ruimte te laten voor groen in de stad, of door slank ontwerp van kapitaalgoederen.
- Daarnaast wordt middels de materiaalkeuze (in de realisatie) gestuurd op impact reductie door uit te vragen hoe gestuurd wordt op een verlaging van de CO₂-impact. Er wordt voortgebouwd op de lokaal aanwezige materialen, zoals bijvoorbeeld de materialen die lokaal beschikbaar komen door sloopwerkzaamheden.
- Inkoop vindt plaats op basis van Total Cost of Ownership over de ontwerplevensduur van objecten in de openbare ruimte. Daarbij worden tevens de milieukosten voor realisatie en onderhoud meegenomen.
- Bij inkoop van onderhoudscontracten wordt gestuurd op het realiseren van klimaatneutrale en circulaire prestaties. In contracten worden KPI's opgenomen op deze thema's, mogelijk met een groeipad tijdens de contractperiode. Het wel of niet halen van die prestaties vormt – samen met de geleverde kwaliteit – de basis voor eventuele contractverlenging.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Beheer

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

13 ACTIERICHTING

VERPLICHTEN MATERIALENPASPOORT BIJ ALLE NIEUWBOUW IN WADDINXVEEN

Het materialenpaspoort is een belangrijke stap in de transitie naar een bouwsector zonder onnodige verspilling. Door alle materialen en grondstoffen in een gebouw te documenteren, en dus een 'identiteit' te geven, wordt bouwafval voorkomen. De gemeente Waddinxveen zorgt door de implementatie van dit materialenpaspoort voor de mogelijkheid om bouwwerken aan het einde van hun (financiële/technische) levensduur effectief te demonteren en de materialen een nieuw leven te geven.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Regulatie

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

14 ACTIERICHTING

PILOT & INSTITUTIONALISERING CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING DE DREEF

Gedurende het circulair ontwikkelen van De Dreef wordt een stappenplan ontwikkeld voor het proces van circulaire gebiedsontwikkeling en gebiedsbeheer in gemeente Waddinxveen, welke vervolgens wordt vastgelegd als een blauwdruk voor alle gebiedsontwikkeling in Waddinxveen vanaf 2023. Dit bevat circulaire principes m.b.t. de ontwerp-, realisatie-, de gebruiksfase en de beheerfase.

Enkele voorbeelden van circulaire richtlijnen die hierin meegenomen kunnen worden zijn:

- Inzetten op levensduurverlenging van bestaande bebouwing.
- Minimaliseren primair materiaalgebruik bij nieuwbouw.
- Maximaliseren lokaal hergebruik van bouwmaterialen.
- Reduceren energievraag in de bouw- en gebruiksfase.
- Reduceren watervraag in de bouw- en gebruiksfase.
- Natuurinclusief bouwen.
- Klimaatadaptief bouwen.
- Ontwerp voor demontage/remontage.
- Toepassen van materialen met een lage milieu-impact.
- Uitvragen materialenpaspoort BIM (conform nationale richtlijnen).
- Uitvragen circulaire gebiedseigenschappen (door bijvoorbeeld innovatieve technieken of deelconcepten).

Relevante gemeentelijke instrumenten



Visie



Beheer

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



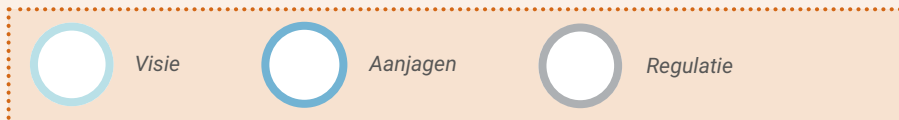
CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

15 ACTIERICHTING

MAKEN CIRCULAIRE PRESTATIEAFSPRAKEN MET WOONPARTNERS

Woningcorporaties zijn een belangrijke speler in de gebouwde omgeving, en in de bouw-, sloop- en renovatie-activiteiten die plaatsvinden. Daarnaast hebben corporaties een maatschappelijke opgave, en willen dus relatief graag mee in de transitie. In de jaarlijkse afspraken met Woonpartners worden circulaire afspraken gemaakt omtrent onderwerpen als circulaire renovatie, circulaire onderhoud, en waar relevant circulaire nieuwbouw. Hierbij kan worden voortgebouwd op reeds opgedane inzichten, zoals de publicatie *Circulair bouwen door woningcorporaties: 'Waar te beginnen?'*. Van Cirkelstad, waarin inzichten uit de praktijk worden gedeeld.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Termijn





CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

16 ACTIERICHTING

PILOT DEMONTABELE HOUTBOUW

Om minder beton te gebruiken, is houtbouw een duurzaam en vaak interessant alternatief. Door het toepassen van houtbouw neemt de CO₂-impact van bouw materiaal af. Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn het gebruik van zo lokaal mogelijk hout (Nederland of Noord-West Europa), en het beperken van logistieke bewegingen van en naar houtzagerijen. Om een goede afweging te maken tussen hout en beton is het daarbij van belang om de gehele levensduur – van winning van grondstoffen tot en met demontage uit een gebouw – mee te nemen.

Om houtbouw in Waddinxveen te stimuleren kunnen de volgende stappen worden ondernomen:

- Meenemen van houtbouw in circulaire gronduitgifte;
- Stimuleren van lokale opdrachtgevende partijen (woningbouwcorporaties e.d.) om met houtbouw aan de slag te gaan;
- Verkennen van mogelijkheden voor regionale houtzagerij-industrie
- Opzetten interne werkgroep 'lokale houtbouw' met vastgoedambtenaren, lokale houtzagers, en aannemers om lokaal hout te gebruiken om huizen te bouwen.

In het aanbesteden van houtbouwprojecten moet rekening worden gehouden met eventuele beperkingen met betrekking tot Europese aanbestedingen.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen



Beheer

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE GEBIEDSONTWIKKELING EN -BEHEER

17 ACTIERICHTING

STIMULEREN LOKAAL CIRCULAIR BOUWCLUSTER

Waddinxveen kent al enkele bedrijven die zich bezighouden met elementen van circulaire bouw. De gemeente kan actief een sturende en aanjagende rol innemen om bedrijven onderling samen te brengen en zo circulaire innovatie in de bouw te stimuleren, en Waddinxveen te positioneren als waardevolle kennispartner rondom het onderwerp van circulaire bouw. In gesprek met de lokale Bouwacademie worden circulaire bouwvaardigheden gestimuleerd.

Mogelijk kan de gemeente hierbij ook samenwerking stimuleren tussen lokale ondernemers en regionale of landelijke kennispartijen zoals Cirkelstad. Met dit consortium kunnen uitdagingen omtrent circulaire bouw worden aangegaan, pilots worden opgezet en experimenten worden gedaan die de bouwconomie stap voor stap meer in lijn met circulaire waarden brengt. Ook kan de gemeente haar ambities voor circulaire bouw duidelijk communiceren naar lokale bouwpartijen en huidige bouwpartners, om zo gezamenlijk uit te werken hoe gemeente Waddinxveen in de komende jaren in toenemende mate circulair kan gaan bouwen.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

In 2050 is circulaire economie de norm in Waddinxveen: van demontabele gebouwen van bio-based materialen tot aan opwaardering van reststromen tot waardevolle producten door lokale grondstofverwerkers.

De gemeente geeft het goede voorbeeld: ze koopt circulair in, ontwikkelt een circulaire gebouwde omgeving, en neemt een ondersteunende, stimulerende rol in met betrekking tot haar bewoners en ondernemers. Bewoners in Waddinxveen zijn bekend met circulariteit en passen circulaire principes toe in hun dagelijks leven. Ze gebruiken vernieuwende circulaire faciliteiten zoals repair cafés en kringloopwinkels om spullen van hoge kwaliteit in circulatie te houden. Dit wordt hen vanaf jongs af aan al meegegeven via onderwijstrajecten waarin lokale circulaire initiatieven worden opgezet en ondersteund.

Lokale ondernemers bieden een breed scala aan circulaire producten aan en stimuleren bewoners om voor duurzamere producten te kiezen. Ook de grotere maakindustrie in en rondom Waddinxveen draagt hieraan bij. Op de aanwezige (bedrijventerrein)ruimte in Waddinxveen vestigen bedrijven die expliciet functioneren volgens de waarden van een circulair economisch systeem, in balans met lokale en mondiale ecosystemen. Waddinxveen werkt intensief samen met haar lokale maakindustrie om tot circulaire verdienmodellen te komen. De gemeente heeft een faciliterende, aanjagende rol in een optimale samenwerking met koplopers en andere ondernemers.





CIRCULAIR ONDERNEMEN

18 ACTIERICHTING

OPSTELLEN SECTORSPECIFIEKE AFSPRAKEN OMTRENT DUURZAAMHEID (CONVENANT)

Door het opstellen van sectorspecifieke convenanten stuurt de gemeente op het verduurzamen van ondernemend Waddinxveen. Middels werksessies met betrokkenen van de gemeente en desbetreffende sector worden breed gedragen verduurzamingsafspraken gemaakt. Deze afspraken zijn niet bindend, maar geven wel richting aan de sector. Met deze afspraken wordt eerst ingezet op de voorlopers die middels hun voorbeeldfunctie andere partijen meenemen. Zij kunnen met hun kennis van de sector uitdagingen goed inschatten en kansen gezamenlijk aanpakken.

Om gewicht aan de afspraken te geven en om enthousiasme te creëren kunnen de convenanten feestelijk ondertekend worden. Na het ondertekenen komt de werkgroep halfjaarlijks bijeen om elkaar op de hoogte te houden van de voortgang, 'best practices' te delen en de gestelde doelen te monitoren. Onderwerpen om te bespreken zijn onder andere:

- Het opzetten van retourlogistiek netwerken van producten
- Het verlagen van de milieu-impact van producten
- Reductie van het primair materiaalgebruik
- Stimulatie van de levensduur en repareerbaarheid van goederen

Relevante sectoren in Waddinxveen om mee te beginnen zijn:

- De bouwsector
- De (glas)tuinbouw
- Logistieke partijen

Relevante gemeentelijke instrumenten



Regulatie

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

19 ACTIERICHTING

ORGANISEREN REGIONALE INNOVATIETAFELS

In samenwerking met regionale partijen als Groene Hart Werkt organiseert gemeente Waddinxveen sector gerichte, circulaire innovatietafels. Het doel van deze sessies is het creëren van integrale samenwerking tussen ondernemers en relevante gemeentelijke medewerkers. Tijdens deze innovatietafels maken de aanwezige partijen gezamenlijk concrete plannen voor het behalen van de gestelde circulaire doelstellingen. De gemeente zet haar beschikbare instrumenten actief in en werkt samen met circulaire ondernemers en andere koplopers om de transitie te versnellen.

Vervolgens kunnen partijen bij wie duurzaamheid nog niet centraal staat ook worden betrokken bij nieuwe projecten rondom het verduurzamen van de betreffende sector. Tijdens deze sessie wordt gefocust op voordehandliggende maatregelen om circulaire impact te maken en gezamenlijk gezocht naar missende schakels en samenwerkingen die verduurzaming van de sector kunnen stimuleren.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

20 ACTIERICHTING

AANBIEDEN CIRCULAIRE BEDRIJFSSCAN OF ONTWIKKELTRAJECT

Gemeente Waddinxveen ondersteunt lokale ondernemers door een Circo-traject aan te bieden, middels (co-)financiering door de gemeente. Prioriteit wordt gegeven aan de lokale bedrijven met de grootste materiaalstromen en -impact. Daarnaast kan de gemeente op termijn ook een circulaire bedrijfsscan aanbieden door de inzet van een externe adviesbureau te co-financieren.

Een van de manieren om deze (co-)financiering vorm te geven is door “kennism vouchers” aan te bieden. Bedrijven kunnen cofinanciering ontvangen voor specifieke, door de gemeente geselecteerde activiteiten, zoals:

- Het ontwikkelen en testen van een prototype (in b.v. een laboratoriumomgeving).
- Het inhuren van externe onderzoeksfaciliteiten of testruimte.
- Verkennend marktonderzoek.
- Onderzoek naar interne procesverbeteringen.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen



Economische drijfveren

Termijn



kort

2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

21 ACTIERICHTING

VERGROTEN INZICHT IN MATERIAALSTROMEN LOKALE MAAKINDUSTRIE

Gemeente Waddinxveen en lokale partijen brengen in kaart welke bedrijven binnen de gemeente verantwoordelijk zijn voor de grootste materiaalstromen (consumptie en restroom). Hiervoor werkt de gemeente samen met het platform Circulair.biz, en wordt ervoor gezorgd dat data goed op het platform wordt verwerkt. Daarnaast werkt gemeente Waddinxveen met haar lokale ondernemers om de opgedane inzichten in materiaalstromen om te zetten in circulaire initiatieven.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

22 ACTIERICHTING

STIMULEREN (ONLINE) DEELPLATFORM LOKALE BEDRIJVENTERREINEN

Om circulariteit binnen huidige en toekomstige bedrijventerreinen te stimuleren wordt het gebruik van een (online) deelplatform uitgerold bij alle bedrijventerreinen in Waddinxveen. Het doel is hierbij om in 2030 bij minstens 70% van de bedrijventerreinen gebruik te maken van een (online) deelplatform. Gemeente Waddinxveen neemt hiervoor een actieve, aanjagende rol in.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort
2023

middellang
2025

lang
2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

23 ACTIERICHTING

CIRCULAIRE GRONDUITGIFTE VOOR NIEUWE BEDRIJVEN

Gemeente Waddinxveen stelt circulaire criteria op die als uitgangspunt dienen voor het uitgifteproces van bedrijventerrein. Hiervoor wordt ook gekeken naar waar er in de komende jaren veranderingen zullen plaatsvinden in de structuur van huidige bedrijventerreinen, en hoe dit kansen biedt voor circulaire ontwikkeling van deze terreinen. Zo zorgt gemeente Waddinxveen dat alleen partijen zich vestigen die functioneren volgens de principes van de circulaire economie, of dit volgens bindende afspraken in de nabije toekomst zullen doen.

Sub-actie: Opnemen circulaire ambities in regionale bedrijventerreinenstrategie

Medio 2022 wordt er een aanzet gedaan tot een nieuwe regionale bedrijventerreinenstrategie voor regio Midden-Holland. Door een actieve rol in te nemen in dit proces en helder de circulaire ambities van de gemeente op tafel te leggen, kunnen circulaire ambities een plek krijgen in deze strategie. In dit document kunnen de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- Waddinxveen wil alleen nog nieuwe bedrijven doen vestigen wiens activiteiten in lijn staan met de transitie naar een volledig circulaire economie in 2050.
- Partijen moeten actief aantonen hoe ze de door gemeente Waddinxveense circulaire doelstellingen richting 2030 en 2050 beogen te behalen.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Regulatie

Termijn

kort
2023

middellang
2025

lang
2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

24 ACTIERICHTING

OPSTELLEN CIRCULAIR GEMEENTELIJK LOKET

Het Circulariteitsloket biedt ondernemers de mogelijkheid om vragen omtrent circulair ondernemerschap te stellen of om obstakels te rapporteren waar zij tegenaan lopen in het zetten van circulaire stappen, opdat de Gemeente hier hulp kan bieden. Het circulair gemeentelijk loket bestaat uit een groep medewerkers van de gemeenten met kennis van en affiniteit voor het onderwerp van de circulaire economie. Deze groep is zowel intern als extern het aanspreekpunt van gemeente Waddinxveen op het gebied van circulaire economie, en helpt met haar kennis en contacten in het verder brengen van de transitie. Het loket is nauw verbonden met de verschillende afdelingen binnen de gemeente, en staat daarnaast in nauw contact met de omgevingsdiensten. Om lokale ondernemers effectiever te kunnen ondersteunen en kennis te delen is het raadzaam om aan te sluiten bij bestaande platformen, zoals bij Groene Hart Werkt.

Voor de gemeente levert dit op:

- Inzichten in de obstakels waar medewerkers en ondernemers tegenaan lopen, waarop beleid kan worden afgestemd
- Een centraal punt om opgedane kennis te delen, met betrekking tot:
- Circulaire business cases
- Subsidietrajecten
- Circulaire processtappen

Relevante gemeentelijke instrumenten



Anjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

25 ACTIERICHTING

UITBREIDEN CIRCULAIRE ARBEIDSPLAATSEN VOOR MENSEN MET AFSTAND TOT DE ARBEIDSMARKT

Met de transitie naar een circulaire economie veranderen ook de banen. Groei zal plaatsvinden in sectoren zoals reparatie en onderhoud, grondstoffenbeheer en leasing. Hierin liggen baankansen voor zowel hoog- als laaggeschoolden. Ook is de sociale economie ingebed in de circulaire economie, in de vorm van sociale arbeidsplaatsen. Zo liggen er kansen om een circulaire ook een inclusieve economie te maken.

Gemeente Waddinxveen kan inzetten op het creëren van lokale circulaire arbeidsplaatsen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Kansen liggen in het inzamelen en opwaarderen van materialen en producten, of in sociale stadslandbouwinitiatieven.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen



Beheer

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR ONDERNEMEN

26 ACTIERICHTING

OPZETTEN VAN REGIONALE CIRCULAIRE START-UP INCUBATOR

Naast het bieden van kennis aan MKB-ers en startende ondernemers op het gebied van circulaire verdienmodellen kan de gemeente Waddinxveen circulaire start-ups ook faciliteren middels het bieden van een werkplek. In een 'start-up incubator' komen verschillende start-ups samen om gedurende enkele maanden (op kosten van de Gemeente, externe sponsors en samenwerkingspartners als Impact Hub of Climate KIC) gebruik te maken van gedeelde faciliteiten (b.v. een makerspace), elkaars kennis en coaching door experts. Door samen te werken met lokale kennisinstellingen en bedrijven wordt er een breed netwerk gecreëerd dat startende ondernemers helpt de eerste stappen te zetten richting circulaire innovatie. In Waddinxveen zou een dergelijke incubator zich voor de eerste ronde kunnen focussen op de hoogwaarde lokale verwaarding van reststromen uit de (glas)tuinbouw.

In het realiseren van een dergelijke circulaire start-up incubator werkt gemeente Waddinxveen nauw samen met omliggende gemeenten.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW

Gemeente Waddinxveen stelt zich actief op als een circulaire aanjager binnen de (glas)tuinbouwregio en enthousiasmeert zowel andere gemeenten als ondernemers in de (glas)tuinbouw in te zetten op circulaire economie.

Gemeente Waddinxveen stimuleert en ondersteunt lokale ondernemers en bedrijven in de land- en tuinbouw in de verduurzaming van hun eigen bedrijfsvoering, het verwaarden van producten en reststromen en schoner te produceren. Daarnaast ondersteunt de gemeente onderzoek naar herontwerp van productiesystemen, zodat circulariteit ook op de lange termijn kan worden geïntegreerd.





CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW

27 ACTIERICHTING

LOKALE (GLAS)TUINBOUW BEDRIJVEN ONDERSTEUNEN MET CIRCULAIRE LEERTRAJECTEN

Waddinxveen heeft veel (glas)tuinbouw. Gemeente Waddinxveen kan focussen op haar eigen lokale (glas)tuinbouw bedrijven, en de grootste bedrijven een Circo-traject of vergelijkbaar traject aanbieden. Hierbij ligt de focus op de volgende vier koersrichtingen:

- Sluiten waterkringloop
- Hoogwaardig verwaarden organische reststromen, waarin plantinhoudstoffen worden gebruikt.
- Beperken input en impact van primaire materialen (voornamelijk plastic en keramiek)
- Ontwikkelen van toekomstbestendige productiesystemen

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen



Economische
drijfveren

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW

28 ACTIERICHTING

FACILITEREN INNOVATIETAFELS CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW

Er gebeurt al veel op het gebied van duurzame innovatie rondom de regionale (glas)tuinbouw. Gemeente Waddinxveen kan het huidige momentum verder versterken door haar lokale glastuinders te stimuleren regionaal beleid te vertalen naar lokale acties. De gemeente kan dit faciliteren door middel van kennistafels, werkgroepen en bijeenkomsten.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW

29 ACTIERICHTING

PILOT HOOGWAARDIGE VERWERKING ORGANISCH AFVAL

De (glas)tuinbouw produceert grote organische reststromen. Gemeente Waddinxveen stimuleert pilots om de stromen hoogwaardig lokaal te verwerken. Ze doet dit door ondernemers, kennisinstituten en organisaties bij elkaar te brengen rondom een concreet project. Hierbij kan worden voortgebouwd op het reeds lopende onderzoekstraject van de Greenport West-Holland. Mogelijke onderwerpen om te onderzoeken zijn hoe organische reststromen zo hoogwaardig mogelijk lokaal kunnen worden verwerkt, zoals door bijvoorbeeld door biomaterialen te creëren uit vezelrijke reststromen.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn



kort
2023

middellang



2025



lang
2030



CIRCULAIRE (GLAS)TUINBOUW

30 ACTIERICHTING

VERGROTEN AANBOD REGIONAAL GEPRODUCEERD VOEDSEL

Gemeente Waddinxveen stelt zich op als lokale afnemer van groenten en fruit vanuit de regionale (glas)tuinbouw, waar nodig in samenwerking met omringende gemeenten om de juiste schaalgrootte te behalen. Daarnaast stuurt de gemeente op het verbouwen van lokaal voedsel binnen de stedelijke omgeving en in de openbare ruimte. Zo kan met lokale boomkwekers en andere eetbare plantenkwekers worden gewerkt om bij te dragen aan voedselproductie binnen de stad en het bevorderen van klimaatadaptatie.

Sub-actie: co-creatie plan van aanpak

Gemeente Waddinxveen werkt samen met lokale ketenpartijen (producenten, distributeurs, verwerkers, verkopers en bereiders van voedsel) en omringende gemeenten om een plan van aanpak te ontwerpen om de consumptie van regionaal geproduceerd voedsel te bevorderen. Monitoring en informatievoorziening zijn hiervan een integraal onderdeel, evenals het vinden of ontwikkelen van markten (bijvoorbeeld bij scholen, ziekenhuizen en andere maatschappelijke instellingen) en bedrijfsmodellen om de mogelijke meerprijs van regionaal duurzaam voedsel te financieren.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Visie



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

In 2030 is circulaire economie zichtbaar en tastbaar voor bewoners in Waddinxveen. Middels gemeenschapsgerichte fysieke locaties worden jongeren en ondernemers betrokken, geïnformeerd en opgeleid op het gebied van circulaire economie.

Gemeente Waddinxveen stimuleert haar bewoners circulair te consumeren en zet gebruik en aanschaf van tweedehands materialen centraal. Het Waddinxveense afvalbeleid volgt landelijke scheidings- en recyclingsdoelen en stimuleert het lokaal verwaarden van stromen (bijvoorbeeld via initiatieven als Repair Cafe and Gered Gereedschap of compostering).





CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

31 ACTIERICHTING

OPLEIDEN "CIRCULAIRE COACHES"

Om de transitie naar circulaire economie meer te gronden in bewoners en het dagelijks leven leidt gemeente Waddinxveen tot 2023 minstens drie lokale circulaire coaches op. Deze coaches stimuleren circulair consumentengedrag, zijn een vraagbaak voor andere bewoners en werken samen met scholen en lokale initiatieven om de bewustwording en kennis rondom circulaire economie te vergroten. Idealiter zijn deze circulaire coaches sterk betrokken bij het recentelijk opgezette participatieplatform Waddsup. De coaches stimuleren en delen circulaire projecten via het platform.

Daarnaast kunnen binnen de gemeentelijke organisatie mensen worden aangewezen als circulaire vraagbaak op het gebied van circulaire economie, die als gesprekspartner kunnen meedenken op het behalen van circulaire ambities.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

32 ACTIERICHTING

UITLICHTEN CIRCULAIRE INITIATIEVEN

Gemeente Waddinxveen brengt in kaart welke circulaire initiatieven momenteel lopen in gemeente Waddinxveen. De gemeente ondersteunt deze initiatieven actief, binnen de wettelijke mogelijkheden, middels het inzetten van gemeentelijke communicatiekanalen, en het aanbieden van kennis en mogelijk fysieke ruimte. Ze gaat actief in gesprek met deze initiatieven om te kijken of er kansen zijn voor opschaling of replicatie, om zo de impact van de circulaire initiatieven te vergroten.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

33 ACTIERICHTING

EVALUEREN EN STIMULEREN DEELCONCEPTEN

Met een grote sociale cohesie onder de bewoners van Waddinxveen zijn deelconcepten een interessant middel om bewoners kennis te laten maken met circulaire principes. Door de juiste deelconcepten te introduceren stimuleert de gemeente Waddinxveen de transitie van bezit naar gebruik en inspireert ze haar bewoners om met goede alternatieven aan de slag te gaan in hun dagelijks leven.

Om dit succesvol te implementeren binnen de gemeente Waddinxveen wordt o.a. gedacht aan de volgende activiteiten:

- Onderzoeken en inventariseren welke deelconcepten passen binnen Waddinxveen en de behoeften van de inwoners. Daarnaast is het interessant voor de gemeente Waddinxveen om duidelijk in kaart te brengen of er op dit moment deelconcepten actief gebruikt worden zodat deze ondersteund kunnen worden met middelen vanuit de Gemeente.
- Enkele pilots draaien met verschillende deelconcepten.
- In het vormgeven van de ruimtelijke omgeving biedt gemeente Waddinxveen ruimte voor mogelijke deelconcepten die circulariteit stimuleren.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen



Beheer

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

34 ACTIERICHTING

INFORMATIECAMPAGNE CIRCULAIRE LEVENSTIJL

In de transitie naar een circulaire economie is het belangrijk dat de bewoners van Waddinxveen goed geïnformeerd worden over het onderwerp circulariteit: meer kennis kan leiden tot inzicht in de urgentie en daarmee een groeiende motivatie om ermee aan de slag te gaan. Om ervoor te zorgen dat alle inwoners van Waddinxveen weten wat de circulaire economie is, is het van belang op een positieve en eenvoudige manier naar bewoners te communiceren en via verschillende kanalen bewoners te prikkelen met informatie. Hierbij wordt o.a. gedacht aan:

- Het opstellen van een communicatiestrategie richting bewoners, ingaande op verschillende redenen die het aantrekkelijk maken voor bewoners om deel te nemen in de circulaire economie. Hierin kunnen bijvoorbeeld gezondheids- en financiële voordelen worden meegenomen. Met het BSR-model kan dieper worden ingespeeld op de behoeften en verwachtingen van bewoners.
- Communicatie over circulaire initiatieven doorlopend onderdeel laten worden van de reguliere communicatie met bewoners – hetzij via nieuwsbrieven, website of sociale media. Hierin kan de Gemeente haar doelstellingen met betrekking tot de circulaire transitie delen, worden circulaire initiatieven een podium geboden en kan er aandacht worden besteed aan toekomstige activiteiten binnen de Gemeente waar bewoners bij kunnen aanhaken. Dit kan bijvoorbeeld middels een 'circulaire nieuwsbrief'.
- Het organiseren van speciale buurtbijeenkomsten in samenwerking met gemotiveerde bewoners of lokale initiatieven. Deze bijeenkomsten geven de Gemeente niet alleen de mogelijkheid om aandacht te besteden aan het thema circulaire economie maar is ook voor bewoners een kans om gelijkgestemden te vinden, onderling kennis uit te wisselen en ideeën op te halen voor mogelijke activiteiten op persoonlijk en/of buurniveau.

In de informatiecampagne kunnen verschillende onderwerpen aan bod komen, waaronder bijvoorbeeld: duurzaam consumeren (m.b.t. voedselpatronen en de impact van gebruiksproducten); duurzame energiehuishouding (m.b.t. inkoop & gebruik); duurzame financiën (m.b.t. duurzame banken en fondsen).

Relevante gemeentelijke instrumenten



Aanjagen

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

35 ACTIERICHTING

UITWERKEN RAAKVLAK CIRCULAIRE ECONOMIE EN BELEID SOCIAAL DOMEIN

De transitie naar een circulaire economie kan ook bijdragen aan een inclusieve maatschappij, waarin mensen met verschillende achtergronden, leeftijden en vaardigheden een rol spelen. Vanuit het Sociaal Domein kunnen dan ook projecten worden opgezet met het oog op circulariteit. Enkele raakvlakken tussen circulaire economie en het beleid sociaal domein omvat:

- Stimuleren van circulaire banen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt
- Integreren van circulaire principes in het beleid omtrent flexwonen en mantelzorgwoningen.
- Stimuleren integrale circulariteit in woon-/zorginitiatieven, door ontmoeting te combineren met circulaire initiatieven zoals moestuinen.

De mogelijke raakvlakken worden verder uitgewerkt door reeds geplande initiatieven vanuit het beleid Sociaal Domein te evalueren op hun potentiële bijdrage aan de circulaire economie.

Relevante gemeentelijke instrumenten



Visie

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030



CIRCULAIR LEVEN EN CONSUMEREN

36 ACTIERICHTING

VERBETEREN STADSBREDE INFRASTRUCTUUR VOOR LENEN EN HERGEBRUIK

Gemeente Waddinxveen gaat in gesprek met bewoners en het lokale Repair Café om te kijken hoe meer hergebruik kan worden gestimuleerd. Mogelijk maakt gemeente Waddinxveen meer fysieke locaties beschikbaar voor het verzamelen, uitwisselen en opwaarderen van producten, componenten en materialen.

1. Inventarisatie huidige gebruik en niet gebruik repair cafe Waddinxveen
2. Beschikbaar stellen van producten uitwisselplatform (fysiek & digitaal) (Waddinxveen Deelt)

Relevante gemeentelijke instrumenten



Beheer

Termijn

kort



2023

middellang



2025

lang



2030

AAN DE SLAG MET CIRCULAIRE ECONOMIE

CONSEQUENTIES INTERNE ORGANISATIE

Het in uitvoering brengen van de gepresenteerde actierichtingen betekent dat er op de korte termijn capaciteit en budget vrijgemaakt dient te worden. Werknemers bij de gemeente dienen bewust te worden van de circulaire taken en verantwoordelijkheden die onder hun positie vallen, en moeten de ruimte en ondersteuning krijgen om hier met lef gehoor aan te geven.

Binnen de gehele gemeentelijke organisatie, van uitvoerenden tot beleidsvormers en bestuurders, moet een gedachteverandering plaatsvinden, waarin ruimte is voor onzekerheid. De transitie naar een circulaire economie heeft namelijk een duidelijke noodzaak, maar een uitvoering die nog vol in ontwikkeling is. Niet weten wat de beste oplossing is, moet geen reden zijn tot uitstellen of niet handelen: het (gezamenlijk) uitzoeken van de circulaire mogelijkheden en hiertoe handelen is het nieuwe uitgangspunt om komende jaren stapsgewijs te bouwen aan een circulaire economie in gemeente Waddinxveen.

AANDACHT VOOR MONITOREN

Komende jaren zal er middels de voorgestelde actierichtingen en reeds lopende projecten veel geleerd worden op het gebied van circulaire economie, zowel binnen gemeente Waddinxveen als daarbuiten. Om op termijn te kunnen evalueren of het circulaire beleid de gewenste uitkomsten behaalt, moet een monitoringssystematiek worden opgezet. Op de korte termijn (2022) kan een laagdrempelige inspanningsmonitor worden opgezet, waarin helder wordt bijgehouden welke ambities en actierichtingen geformuleerd zijn, en of deze actierichtingen worden opgepakt en door wie. Op de langere termijn moet via effectmonitoring worden geëvalueerd of het circulaire beleid effectief toewerkt naar de opgestelde doelen. Hierin moeten zowel sociale indicatoren worden meegenomen (de binnenkant van de donut) als de ecologische grenzen (de buitenkant van de donut).

AAN DE SLAG

In dit Koersdocument Waddinxveen Circulair worden 36 concrete acties uiteengezet waarbij een balans is gevonden tussen de verschillende rollen die de gemeente kan en wil nemen in de aankomende jaren. Hierbij richt zij zich ten eerste op het verduurzamen van de eigen bedrijfsvoering, door circulaire criteria sterker mee te nemen haar inkoop- en beheerbeleid voor facilitaire zaken, grond-, weg- en waterprojecten, en gemeentelijk vastgoed.

Op termijn kan middels het verkrijgen van inzicht de eigen gemeentelijke voetafdruk en circulaire kennistracten nog scherpere keuzes worden gemaakt om de transitie naar een circulaire economie verder in te zetten.

Ten tweede gebruikt de gemeente haar rol als stadsbeheerder, planner en reguleerder om meer circulariteit in de bebouwde omgeving te stimuleren. Hiervoor bouwt ze voort op reeds opgedane kennis rondom circulair bouwen bij (regionaal actieve) marktpartijen, kennisinstellingen en andere gemeenten.

Ten derde stimuleert de gemeente middels haar communicatiestrategie en het aanbieden van circulaire ontwikkeltrajecten circulaire economie onder reeds gevestigde lokale en regionale ondernemers. In haar vestigingsbeleid stuurt ze op het aantrekken en ontwikkelen van nieuwe circulaire ondernemingen in de regio. Zo ontstaan op termijn nieuwe markten voor secundaire materiaalstromen, en worden impactvolle materialen in het productieproces vervangen of uitgefaseerd.

Hoe gemeente Waddinxveen komende jaren handelt op het gebied van circulaire economie dóet ertoe, voor mens en milieu, lokaal, regionaal en wereldwijd. Met dit Koersdocument in de hand is ze klaar om komende jaren een positieve impact te gaan maken.

BRONNEN

1. Gemeente Waddinxveen (2021), Economisch Koersdocument 2021-2026
2. Gemeente Waddinxveen (2016), Duurzaamheidsvisie 2015-2025
3. <https://www.overshootday.org/2020-calculation/> (2020).
4. PBL (2019), Doelstelling CE 2030. Operationalisering, concretisering en reflectie
5. Ellen MacArthur Foundation (2013), Towards a circular economy. Economic and business rationale for an accelerated transition
6. Raworth, K., (2017), Doughnut economics: seven ways to think like a 21st-century economist.
7. Rijksoverheid (2016), Nederland Circulair in 2050
8. United Nations. (2017). UN Sustainable Development Goals.
9. Wijnngaarden, S., Klos, T., van der Smagt, B., (2021). Current residual streams in the horticulture of West Holland.
10. CBS, (2021). Regionale kerncijfers Nederland



METABOLIC

+31 (0) 203690977

info@metabolic.nl

www.metabolic.nl

Klimopweg 150

1032 HX Amsterdam

The Netherlands